

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

133936

EĞİTİM FAKÜLTELERİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN PİYANO
EĞİTİMİNDE BAŞARIYI ETKİLEYEN FAKTÖRLERE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
İlgım KILIÇ

Danışman
Prof. Nevhiz ERCAN

133936

Mart – 2003

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

İlgım KILIÇ'a ait "Eğitim Fak¼lteleri G¼zel Sanatlar Eğitimi B¼l¼m¼ M¼zik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Eğitiminde Başarıyı Etkileyen Fakt¼rlere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi" adlı çalışma j¼rimiz tarafından M¼zik Eğitimi Anabilim Dalında Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

(İmza)

Başkan. Prof. Dr. Salih Akkaya

(İmza)

Üye. Prof. Neeliz Ercan

(İmza)

Üye. Doç. Dr. O. T. İnce. BERKİ...

**EĞİTİM FAKÜLTELERİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN PİYANO
EĞİTİMİNDE BAŞARIYI ETKİLEYEN FAKTÖRLERE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

İlgım KILIÇ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında piyano eğitimi alan birinci sınıf öğrencilerinin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırma bulguları doğrultusunda piyano derslerinin daha etkin ve verimli yapılabilmesi, bu konuda karşılaşılan sorunların giderilebilmesi için çeşitli çözüm önerileri sunmaktadır. Böylece, bu araştırmayla piyano eğitimine katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın öneminin, piyano eğitime katkı sağlayabilecek bir kaynak olabilmesinden ileri geldiği düşünülmektedir. Eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dalında okuyan birinci sınıf öğrencilerinin derse ve piyano çalgısına ilgi ve isteklerinin artması ya da azalması konusuna yönelik görüş, yaklaşım ve bakış açılarının saptanması için, anket yöntemine başvurulmuştur.

Konuyla ilgili olarak, piyano eğitimi dersi alan birinci sınıf öğrencilerine uygulanan anketin sonuçları tablolar halinde gösterilerek değerlendirilmiştir.

Uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler değerlendirilerek birinci sınıf öğrencileri için piyano eğitimindeki uygulamalara yönelik bulgular ve önerilerin saptanmasına çalışılmıştır.

**THE EVALUATION OF THE VIEWS OF STUDENTS WHO TAKE PIANO
TRAINING IN FINE ARTS, THE FACULTY OF EDUCATION IN
RESPECT TO THE FACTORS THAT EFFECT THEIR SUCCESS**

Ilgım KILIÇ

ABSTRACT

This research aims at looking into the evaluation of the views of students who take piano training in fine arts, the faculty of education in respect to the factors that effect their success.

In the light of the research findings, it suggests some solutions to the problems encountered in order that the piano lessons become more efficient and effective. Therefore, the importance of the research is that it is considered to be a source that might contribute to the piano education.

A survey has been conducted to identify the first year students' attitudes towards the lessons or the instrument itself.

Concerning this issue, the results of the survey of the questionnaire given to the first year students has been evaluated. The data obtained from the results of the questionnaire has been analysed and findings as well as suggestions have been identified.

ÖNSÖZ

Bu araştırma, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıf öğrencilerinin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma konumun seçiminde ve araştırmamın oluşumu süresince, bana yol gösteren, olumlu eleştirileri ve değerli katkılarıyla düşüncelerime yön veren, desteğini ve yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Sayın Prof.Nevhiz ERCAN'a; araştırmanın çeşitli aşamalarında, çok değerli görüşlerinden faydalandığım Sayın Prof.Dr. Mustafa Kılıç'a teşekkürü bir borç bilirim.

Mart 2003

Ilgım KILIÇ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TANIMLAR VE KISALTMALAR.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Cümlesi.....	13
1.2. Alt Problemler.....	13
1.3. Araştırmanın Amacı.....	14
1.4. Araştırmanın Önemi.....	15
1.5. Sınırlılıklar.....	15
1.6. Sayıtlılar.....	15
BÖLÜM II.....	16
YÖNTEM.....	16
2.1. Araştırmanın Modeli.....	16
2.2. Evren.....	16
2.3. Örneklem.....	16
2.4. Veri Toplama Teknikleri.....	17
2.5. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi.....	18
BÖLÜM III.....	19
BULGULAR VE YORUM.....	19
3.1. Kişisel Bilgiler.....	19
3.2. Durum Saptama.....	25
BÖLÜM IV.....	44
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	44
4.1. Sonuçlar.....	44

4.2. Öneriler.....	46
KAYNAKÇA.....	48
EKLER.....	51

TANIMLAR VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış tanımlar ve kısaltmalar açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Tanımlar

Dürtü: İnsanın daha çok biyolojik gereksinmelerini doyumak için uyanan itici güç (Başaran, 1991: 145).

İhtiyaç halinde organizmanın gergin ve rahatsız durumunu gidermek için organizmada beliren güç (Baymur, 1993: 65).

Süreç: Aralarında birlik olan veya belli bir düzen içinde tekrarlayan, ilerleyen, gelişen olay veya hareketler dizisidir (T.D.K., 1988: 1356).

Kısaltmalar

Açıklama

G.Ü.G.E.F.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi

A.G.S.L.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 2.4.1. Anket Sorularının Dağılımı.....	17
Tablo 3.1.1. Deneklerin Yaş Durumlarını Gösterir Dağılım.....	19
Tablo 3.1.2. Deneklerin Mezun Oldukları Okul Türünü Gösterir Dağılım.....	20
Tablo 3.1.3. Deneklerin Lisans Eğitiminden Önce Piyano Eğitimi Alıp Gösterir Dağılım.....	21
Tablo3.1.4. Deneklerin Piyano Eğitimine Başlama Aşamasını Gösterir Dağılım.....	21
Tablo 3.1.5.a.Deneklerin Piyano Dışında Başka Bir Enstrüman Çalıp Çalmadıklarını Gösterir Dağılım.....	22
Tablo 3.1.5.b.Deneklerin Çaldıkları Enstrümanlara Göre Dağılımı.....	22
Tablo 3.1.6.a.Ailede Müzikle Uğraşanların Olup Olmadığını Gösterir Dağılım..	23
Tablo 3.1.6.b.Ailede Müzikle Uğraşanları Gösterir Dağılım.....	23
Tablo 3.1.7. Deneklerin Geldikleri Yerleri Gösterir Dağılım.....	24
Tablo 3.1.8. Deneklerin Hoşlandıkları Müzik Türünü Gösterir Dağılım.....	25
Tablo 3.2.1. Piyano Dersinde Öğretim Elemanı-Öğrenci İlişisini Etkileyen Etmenleri Gösterir Dağılım.....	26
Tablo 3.2.2. Deneklerin Başarısızlığa Bağladıkları Nedenleri Gösterir Dağılım.	27
Tablo 3.2.3. Dersteki Motivasyonu Etkileyen Unsurları Gösterir Dağılım.....	27
Tablo 3.2.4. Piyano Derslerinde Karşılaşılan En Belirgin Sorunları Gösterir Dağılım.....	28
Tablo 3.2.5. Piyano Dersine Hazırlanmak İçin Gerekli Ortam ve Materyal Bulma Konusundaki Sıkıntıyı Gösterir Dağılım.....	29
Tablo 3.2.6. Ders Dışında Öğretim Elemanının Sorunlarıyla İlgilenme Durumunu Gösterir Dağılım.....	29
Tablo 3.2.7. Deneklerin Ders Sorumlusundan Beklentilerini Gösterir Dağılım..	30
Tablo 3.2.8. Piyano Eğitiminde Öğrenci-Öğretim Elemanı Arasındaki İlişiyi Gösterir Dağılım.....	31
Tablo 3.2.9. Bir Yıllık Piyano Eğitimi Süresince Kazanılan Davranışların Önem Derecesini Gösterir Dağılım.....	32
Tablo 3.2.10. Piyano Dersine Ayrılan Zamanın Yeterliliğini Gösterir Dağılım....	33

Tablo 3.2.11. Piyano Derslerinin Kaçar Kişiyile Yapıldığını Gösterir Dağılım.....	34
Tablo 3.2.12. Piyano Öğretiminde Karşılaşılan En Belirgin Sorunu Gösterir Dağılım.....	34
Tablo 3.2.13. Piyano Çalma Başarısını Olumlu Yönde Etkileyen Faktörleri Gösterir Dağılım.....	35
Tablo 3.2.14. Piyano Eğitiminde Amaçlanan Noktayı Gösterir Dağılım.....	36
Tablo 3.2.15. Piyano Dersini Verimsiz Kılacak Faktörlere İlişkin Dağılım.....	37
Tablo 3.2.16. Topluluk Önünde Piyano Çalma Düşüncesinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisini Gösterir Dağılım.....	38
Tablo 3.2.17. Dersi Sevmeye Etken Olabilecek Unsurları Gösterir Dağılım.....	38
Tablo 3.2.18. Ders Öncesi Günlük Yaşantıda Karşılaşılan Aksaklıkların Dersteki Başarıyı Etkileme Oranını Gösterir Dağılım.....	39
Tablo 3.2.19. Öğretim Elemanı Tarafından Derse ve Piyanoya Karşı Psikolojik Yönden Rahatlatacak Teknik ve Yöntemler Bakımından Bilgilendirilmeye Duyulan İhtiyacı Gösterir Dağılım.....	40
Tablo 3.2.20. Öğretim Elemanının Olumlu ya da Olumsuz Eleştirilerinin Dersteki Başarıyı Etkileme Oranını Gösterir Dağılım.....	41
Tablo 3.2.21. Bulunulan Yerdeki Müzikle İlgili Etkinlikleri Takip Etme Oranını Gösterir Dağılım.....	42

BÖLÜM I

GİRİŞ

“Müzik Eğitimi temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Yalın ve öznlü anlamıyla müzik eğitimi bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir” (Uçan,1997:30).

Öğretmen adaylarının etkili ve verimli bir eğitim sürecinden geçmeleri halinde, ilerideki mesleki çalışmalarında eğitim sistemine müzik eğitimi alanında önemli katkılarda bulunacakları doğal bir beklentidir. Müzik Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören bireylerin gerek öğrencilik (öğrenim) yıllarında, gerekse mesleki (öğretim) yaşamlarında çalgı eğitiminin büyük bir yeri vardır. Buna bağlı olarak Müzik Eğitimi bölümlerinde okumakta olan öğrencilerin mesleki eğitimlerinde de piyano eğitiminin yeri ve önemi göz ardı edilemez. Çünkü öğretmen adayları mesleki yaşantılarında gerek sınıf içinde şarkı öğretiminde, öğretilen şarkılara eşlik etmede ve nota öğretiminde, gerekse ders dışı etkinliklerde piyano çalgısını yardımcı (destekleyici) ve geliştirici bir araç olarak kullanacaklardır. Ayrıca müzik eğitimi dersleri piyano çalgısının yardımıyla daha zevkli ve öğrencileri derse katılmaya teşvik edici bir ortam haline dönüşecektir.

Müzik Eğitimi bölümlerinde birinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin piyano eğitimi derslerindeki amaç, piyanoya başlangıç için gerekli olan temel davranışları kavrayabilmektir. Yapılan gözlemlerin sonuçlarına göre öğrencilerin yaklaşık yarıya yakınının piyano eğitimine ancak üniversitelerde başlaması ve bu eğitimin dört yıl ile sınırlı kalması birtakım güçlükleri de

beraberinde getirmektedir. Öğrencilerin bu eğitim dönemi içerisinde piyano eğitiminin önemini kavramaları ve gerekli özen ve çalışmayı gösterebilmeleri sağlanmalıdır. Bu nedenle piyano eğitiminin ilk yılı olan birinci sınıfta derslerin planlı ve programlı bir şekilde sürdürülmesinin yanı sıra öğrencilerin derse ve çalgıya karşı olumlu bir tutum ve yaklaşım içinde olmalarına, yani güdülenmelerine de gereken özen gösterilmelidir. Ancak bu şekilde sadece dört eğitim-öğretim yılını kapsayan kısıtlı bir öğretim sürecinde istenen etkili ve verimli sonuçlar elde edilebilir.

Tüm bu hedefleri gerçekleştirebilmek, bir dersin işlenişinde en önemli unsurlardan biri olan *güdülenme* yoluyla olur. Öğrenci neyi, niçin öğrenmek zorunda olduğunu bildiği takdirde bilinçli davranacak, öğrenmek için çaba gösterecektir. Çünkü; belirli bir amacı gerçekleştirebilmek ya da belirli temel kalıpları öğrenciye öğretebilmek için yöntemin özünde bireyi etkilemek olduğu bilinmektedir. Etkili öğretimin gerçekleştirilebilmesi için sadece bilgi ve beceriyi öğrenciye öğretmek değil, aynı zamanda öğrencinin gereksinimlerini (araç-gereç / materyal eksikliği, öğretim elemanı yeterliliği, ders işlenen ortamın düzeni gibi) karşılamak da gereklidir. Bu iki amacın birincisine önem verilip, ikincisinin göz ardı edilmesi halinde öğretim etkin olmaktan çıkmakta ve “sürekli sorunlar” la karşı karşıya kalınmaktadır. Bu da öğrenmeyi olumsuz yönde etkilemekte ya da hiç gerçekleştirilememektedir.

Bir öğrencinin müziksel becerisi ne denli yüksek olursa olsun, içten ve dıştan güdüleyici etkiler öğrencinin başarı sağlaması ya da başarısının sürekliliği için gereklidir. Bu konuda öğretim elemanına da önemli görevler düşmektedir. Öğretmenlerin güdülenmede oynadıkları etkin rolü açıklayan Brophy (1987: 45); “Öğretmenler yalnızca öğrencilerin var olan güdü örüntülerine tepki gösteren kişi olmaktan çok öğrencilerin öğrenme güdülerini genel girişimini ve bu güdülerin belli durumlarda harekete geçirilmesini sağlayan kişilerdir” demektedir.

Ayrıca öğretim elemanı bir konunun öğrenilmesini kolaylaştıran birey olmasının yanında, kişiliğiyle, alışkanlıklarıyla, iletişim yöntemiyle, yaşam ve

düşünme biçimleriyle de öğrencilerine örnek olmalıdır. Araştırmaktan, çalışmaktan zevk alan bir öğretim elemanı öğrencisine de bu alışkanlıklarını aşılayacaktır. Verilen ödevi çalışmadan önce öğretim elemanının çalışılan eserin bestecisi, yaşadığı dönem ve özellikleri ve o eserin armonik yapısı hakkında genel olarak bilgi vermesi ve ayrıntılı bilginin de öğrenci tarafından araştırılmasını istemesi güdülenme için etkili bir yöntem olacaktır. Böylece öğrenci derse ve çalışacağı esere karşı heveslenecek, ilgisi artacak, merak duygusu uyanacak, araştırmaya başlayacak ve çalışmaktan zevk alacaktır.

Güdülenmiş bir öğretmenin coşkusu, bilme-öğrenme tutkusu kuşkusuz öğrencilere de yansır. İnsanlar bir kez öğrenmenin, bilmenin tadına varırlar ise, bu duygu giderek büyüyen bir gereksinmeye dönüşecektir. Maslow'un (1970) kuramında da belirtildiği gibi bilme-anlama, kendini gerçekleştirme gibi gereksinimler karşılandıkça giderek güdülenme de artmaktadır (Maslow, 1970: 47).

Öğretmenlerin ilgisiz, coşkusuz olduğu durumlarda öğrenme öğrenciler için sıkıcı, ilgisiz ve zorlayıcı bir durum olacaktır. Nitekim Sönmez (1999: 12)'in de belirttiği gibi; istendik davranışları klavuzlayan ve sağlayan öğelerden biri de öğretmendir. Öğretmen eğitim durumlarını düzenleyen ve uygulayanlardan biridir. Onun konu alanını çok iyi bilmesi, eğitim ve öğretimle ilgili bilgi, beceri ve tutumlarla donanmış olması gerekir. Öğretmendeki eksiklikler, tutarsızlıklar eğitim ortamını olumsuz yönde etkileyebilir. Alanında yetersiz, eğitimi bilmeyen, öğrenciye sevgi, ilgi ve saygıyla yaklaşmayan, psikolojik açıdan dengesiz, maddi ve manevi sorunları olan ve bunları çözemeyen, bir öğretmen, istendik davranışları öğrenciye kazandırmada etkili olmayabilir. Eğitim sisteminde bütün bu nedenlerden dolayı öğretmen önemli bir öğedir. Kısacası öğretim elemanı her zaman öğrencilerin davranış ve tutumlarını belirlemede ve ders atmosferini ayarlama da önemli bir rol oynar.

Ayrıca piyano dersleri için gerekli olan birtakım olanaklar da öğrencinin güdülenmesini etkilemektedir. Yani; piyanonun güç elde edilebilir bir çalgı olması ve taşınma zorluğu nedeniyle genellikle öğrenciler meslek yaşamlarında bu çalgıyı

rahatlıkla kullanamayacakları düşüncesindedirler. Bu nedenle de onların güdülenmelerini sağlamak zaman zaman zorlaşabilmektedir.

Güdü Nedir?

“Güdü, ihtiyacın giderilmesi için organizmanın belli bir yöne doğru faaliyete geçmesidir” (Baymur, 1993: 71). Kısacası güdüler “insanı harekete geçiren iç ve dış güçlerdir” (İnceoğlu, 1985: 38).

Öğrencinin ne şekilde güdülendiği de önemli bir konudur. “Hicks ve Gullett güdüleri birincil ve ikincil güdüler olarak tanımlamışlar ve ikincil ya da toplumsal olarak adlandırılan gereksinimlerin birincil gereksinimler giderildikten sonra ortaya çıktığını belirtmektedirler” (Aydın, 1993: 81-82). Birincil güdüler varlığın korunmasına yönelik fizyolojik gereksinimlerdir. Örneğin; yemek yeme, korunma, giyinme, sevilme-sayılma gibi gerek sosyolojik, gerekse biyolojik ve fizyolojik güdüler insan davranışını yönlendirirler. Güdülerin ortaya çıkmasında ve bu güdülerin insanda oluşmasında içinde büyüdüğü ve yaşadığı toplumun da büyük bir rolü vardır.

“Güdüler sürekliliklerine göre de “durumluk” ve “sürekli” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Durumluk güdü belli bir durumun etkisiyle ortaya çıkar ve geçicidir. Sürekli güdü ise daha kalıcıdır” (Öner, 1983: 2-3). Örneğin ertesini gün sınava gireceği ve sınavda zayıf almak istemediği için piyano çalışan bir öğrencinin piyano öğrenmeyle ilgili güdüsü durumluktur. Oysa piyanoya ilgi duyduğu ve o alanda başarılı olmak, öğrenmek istediği için piyano çalışan bir öğrencinin güdüsü sürekli dir.

Diğer bir güdü türü olan dışsal güdü, dışardan gelen ödül, ceza, baskı, rica vb. etkilerle ortaya çıkar (Ün Açıkgöz, 1996: 185). Örneğin ders sorumlusunun “ödevlerini zamanında getirmediğin takdirde bu dersten geçer not alamazsın” demesi üzerine ödevini yapmaya başlayan öğrenci dışsal olarak güdülenmiştir. Bu

öğrencinin güdülenmesine yol açan etken ders çalışmasını seviyor olması değil, sınıfını ya da dersi geçebilmek için ders çalışmayı araç olarak kullanmasıdır.

“Dışsal güdünün tersine içsel güdü ilgi, gereksinim, merak vb. kişinin içinden gelen ilgilerle ortaya çıkar” (Ün Açıkgöz, 1996: 185).

Tercih edilen ve istenen, öğrencide içsel güdülenmenin var olmasıdır. Eğer bir öğrenci içsel olarak güdülenmiş ve dış etkenlerle tahrip edilmemiş ise (öğretmenin aşırı sert ve anlayışsız olması ya da öğrencinin çalışması ve emeği karşısında hak ettiği övgüyü / notu alamaması hali gibi) dışsal güdüleyicilere ihtiyaç yoktur. Buna karşılık içsel güdülenmenin olmadığı ortamlarda dışsal güdüleyicilere gereksinim duyulabilir. Tüm bunlara ilave olarak; Aydın’ın (1993: 80) da belirttiği gibi, öğrencinin (bireyin) gereksinim ve istekleri kendi kişiliğini oluşturan biyolojik ve psikolojik yapısıyla öğrenme deneyimlerini etkileyen etkenler tarafından belirlenir.

İçsel güdülenmeyi gerçekleştiren öğrencilerin çalışma istek ve doyumları, derste gelişme isteklerinin yükselmekte olduğu dikkat çekerken, ders devamsızlıklarının, derse karşı duyulan isteksizliğin ve dersi bırakma isteklerinin düşmekte olduğu da görülür.

Güdüleme

Güdüleme, İngilizce karşılığı motivasyon olan ve Latince hareket anlamına gelen “movere”, “motum” kökünden türetilmiş bir kavramdır (Tevrüz, 1996: 33).

Güdülemeyi, bir şey yapmak için istekli olmak biçiminde tanımlayan Robbins’e göre tatmin edilmeyen bir gereksinim gerilim yaratır. Gerilim bireydeki dürtüleri harekete geçirir. Bu dürtüler kişiyi belirli amaçlar arayışına sokar ve bu amaçlara ulaşıldığında kişi gereksinimi tatmin edecek ve gerilimi azalacaktır. Bireyin gerilimi ne denli yüksek ise rahatlamak için o denli fazla etkinliği gereksinim duyacaktır (Robbins, 1994: 40-41).

Güdüleme konusunda en bilinen ve genel kuramlardan olan Maslow'un Gereksinimler Sıradüzeni Kuramı'na göre öğrencilerin öğrenmeye güdülenebilmeleri için öncelikle temel gereksinimler olan fizyolojik gereksinimleri, güvenlik gereksinimleri, toplumsal kabul edilme gereksinimi, saygı görme gereksinimi ve kendini gerçekleştirme gereksiniminin karşılanmış olması gerekir. Böylece öğrencinin kendini güvende hissedebileceği bir çevre oluşmuş olur. Aksi takdirde öğrenci kendini rahat hissedemeyecek ve öğrenmeyi gerçekleştiremeyecektir (Maslow, 1970: 47).

Tüm bunları sağlayabilmek için öğretmen-öğrenci ilişkileri sağlıklı ve olumlu bir zemine oturtulmalıdır. Derslerin karşılıklı güven, sevgi, anlayış ve işbirliğine dayalı bir dostluk ortamında işlenmesi öğrencilerin öğrenme güdüsünü arttıracakları ortada ve açıktır. Çünkü derse iyi duygularla gelen bir öğrenci başarıyı, kötü duygularla gelen bir öğrenci ise başarısızlığı kovalayacaktır. Elbette ders araç ve gereçlerini de göz ardı etmek mümkün değildir.

Çalgı (Piyano) Eğitiminde Güdüleme

Bireysel çalgı eğitimi derslerinde birçok öğrenci birisine, özellikle de öğretim elemanına çalmak konusunda sıkıntı duyar. Bunun için Agay'ın (1981) belirttiği gibi, öğretmenin, öğrencinin içindeki piyano çalmayla ilgili yeteneklerini ve müzikal ilgilerini bireysel olarak geliştirmesine imkan veren baskısız bir ortam oluşturması ve bunu sürdürebilmesi önemlidir. Artık yetişkin birer birey sınıfına giren, üniversitede eğitim düzeyine gelmiş öğrenciler için öğretim elemanının kendilerine karşı olan davranış biçimi ve iletişim tarzı gösterilen tepkiye göre öğrencilerde suçluluk duygusu yaratabilir.

Bunun yanı sıra öğrencilere öğretilen yöntem ve tekniklerin sadece sınavda gösterdiği performansa dayalı olarak değerlendirilmemesi gerekir. Ayrıca bu durum, yani öğretilen yöntem ve tekniklerin öğrencinin anlayarak öğrenmesinin

gerekliliği vurgulanmalıdır. Öğrenciye sürekli sınav korkusuyla ya da öğrenmiş olmak için ve dersten geçer not almak amacıyla çalışmak yerine, verilen bilgi ve becerilerin önemi kavratılmalı, ilerideki mesleki yaşantısındaki rolü açıkça belirtilmelidir.

Öğrencilerin bir kısmı başaramamaktan ya da başarısız olmaktan korkarlar, çünkü birebir ya da küçük sayılardaki gruplardan oluşan piyano derslerinin bir özelliği olarak başarısızlık durumu çok belirgin olarak ortaya çıkar. Bu durum öğrencide çekingenlik, tedirginlik ve sıkılganlık yaratabilir. Özellikle öğrenci, ders sorumlusu tarafından çok eleştiriliyorsa dersler onun için bir öğrenme ortamından ziyade çile haline dönüşebilir.

Eleştiriden ziyade düzeltici ve pekiştirici dönütün öğrenci davranışları üzerinde –davranışın sıklığını arttırıcı- etkileri vardır (Ün Açıkgöz, 1996: 241). Ders sorumlusunun öğrenci piyano çalarken onu izlediğini ve dinlediğini hissettirmesi öğrenci için çalışmalarına ve kendisine önem veriliyor izlenimi uyandırır. Ayrıca ilgisiz öğrenciler de pekiştireçler yardımıyla derse motive olabilir. Ercan'ın (1998: 154) da belirttiği gibi, gerektiğinde yapıcı eleştirilerde bulunma, öğrencinin gelişimi, çeşitli becerileri ve öğrenmedeki sorumlulukları ile ilgili olarak tutarlı görüş bildirme öğrencilerin güdülenmelerini arttıran bir etken olacaktır.

“Kimi öğrenciler de öğrenmek istemedikleri halde sonunda alacakları övgü ya da ödül için çalışabilirler. Daha sonra da öğrenmenin ya da başarının tadını aldıkları için çalışmaya devam edebilirler. Kısacası dönüt ve pekiştireçlerin öğretimde kullanılmasında yarar vardır” (Ün Açıkgöz, 1996: 241).

Dönüt ve pekiştireçlerin kullanılmasında gözden kaçırılmaması gereken bir diğer nokta da öğrencinin her doğru davranışının ardından dönütün verilmemesi gerektiğidir. Çünkü bu durumda öğrenci sadece dışsal güdüleyicinin olacağını bildiğinden dolayı çalışacak ve dışsal güdüleyici olmaksızın çalışamaz hale gelecektir.

Ayrıca öğrenciye ödül vermek için belli bir sınır koymaktansa, her öğrencinin başlangıçtaki durumuna göre kaydettiği ilerlemeye göre ödüllendirilmesi daha etkili olacaktır. Çünkü kimi öğrenciler tüm çabalarına karşın istenilen düzeye gelemeyebilir ve ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar hiçbir zaman başaramayacaklarına inanmaya başlayabilirler. Böyle bir durumda öğrencinin güdüsü sönebilir.

Olumsuz düşüncelerde olan ve kendine baskıcı kurallar koyan bir öğrenciye karşı öğretmenin tutumu çok önemli olabilir.

Öğrenciye karşı yardımsever bir davranış sergilemek, her iki taraf için de çalgı öğrenmenin gerçek amaçlarının belirlenmesinde etkili olacaktır (Ercan, 1998). “Bazen, özellikle üniversitelerde öğrenim görme düzeyine gelmiş olan öğrencilerde öğrenme deneyimleri fiziksel ve psikolojik nedenlerden dolayı hayal kırıklığı ile sonuçlanabilir. Örneğin yeterli parmak becerisine sahip olamama, yaş nedeniyle gerekli esneklik ve yumuşaklıktan yoksun olma gibi fiziksel etkenlerin yanı sıra, öğretim elemanının da karşısındaki öğrencinin bir yetişkin olduğunu göz ardı ederek kişiliğine yeterince saygı göstermemesi ve öğrenme durumları, ders içerikleri hakkında yeterince bilgilendirmemesi, başarılı olması konusunda cesaretlendirmemesi gibi psikolojik etkenler de bu öğrencileri başarısız kılabilir. Zaman zaman bu üniversite öğrencileri kendilerine karşı bir öğretmenden daha katı olabilirler ve kendi kendilerinden çok şey beklerler” (Ercan, 1998: 152).

Nitekim Amerika’da yapılan bir araştırmada piyano çalmayı öğrenmekte olan birçok yetişkin yalnızlıktan kurtulduklarını, kendilerine olan güvenlerinin arttığını, bir sanat uğraşısında bulunmaktan mutluluk duyduklarını ve tüm bu olumlu düşünceler yardımıyla başarı sağladıklarını belirtmektedirler (Uzler, 1990: 154-155).

Bu tip düşüncelere sahip olan öğrencilerin yeterlilik duyguları gelişmemiştir. “Beklenti, değer ve öz-yeterlilik kuramlarında da belirtildiği gibi

öğrenciler kendilerini yetersiz buluyorsa, yani öğrenemeyeceklerine inanıyorlarsa öğrenmeye çalışmazlar, dolayısıyla güdüsüzdürler. Yeterlilik duygularını olumsuz yönde etkileyen başlıca etkenler şunlardır: (1) Çevrenin beklentilerinin düşüklüğü, (2) başarısızlık yaşantıları ve (3) amaçların güçlüğü. Çevresindeki insanların öğrenciyle ilgili beklentileri düşükse, yani onu yetersiz buluyorlarsa, öğrenci bir öğrenme sürecinin başında öğrenmeye çalıştı ama sonuç alamadıysa; ya da önünde çok zor amaçlar varsa kendisiyle ilgili yetersizlik duyguları geliştirecektir. Öğrenmeye çalışmayacak, derse ilgisiz kalacaktır. Bunu önleyebilmek için; (1) çevrenin öğrencilere güvendiğini belli etmesinde, (2) öğrencilerin başarıyı tatmalarının sağlanmasında ve (3) öğrencilerin çabalayarak ulaşabilecekleri orta güçlük düzeyinde amaçların konulmasında yarar vardır. Böylece öğrencilerin beklentileri yükselecek, öğrenmek için çabalamaya başlayacaktır” (Ün Açıkgöz, 1996: 243). Buradan, “öğrencilerin kendilerinin müzikal bilgi ve yetenekleriyle ilgili olumlu görüşlere sahip olmaları halinde, güdülenmeleri de olumlu yönde etkilenecektir” sonucu çıkarılabilir.

Yapılan araştırmalara göre (Tobin, 1987: 69-95) öğretim elemanının yüksek beklenti içerisinde olduğu öğrencilere karşı daha fazla sabır gösterdiği saptanmıştır. Oysa öğretim elemanı başarısız olan öğrenciye de, aynı ilgi, sevgi ve sabrı göstermelidir. Üstelik başarısız olan öğrenciye karşı ondan beklentisinin düşük olduğunu hissettirmemelidir.

Öğrencilerin ilgisi ve seviyesi ile bağdaşır eserleri ödev olarak vermek önemli bir noktadır. Öğrenciye henüz yeterli teknik beceriler kazandırılmadan verilen üst düzeydeki etüt ve eserler öğrenci üzerinde olumsuz davranışların oluşmasına neden olacaktır. Bu durumda öğrencide teknik güçlükler ve yetersizlikler oluşabilir ve çalgıdan soğuyabilir. Teknik problemleri olan bir öğrenci çalışmalarını sıkıcı, anlamsız bulacak ve hatta çalışmayı (sakatlanma gibi) kendine zararlı hale getirebilecektir. Ayrıca öğrencinin seyerek çalışabileceği parçalar verilmeye çalışıldığı takdirde, öğrenci derse daha çok istek ve hevesle hazırlanacaktır. Eğer öğrenci verilen eseri sevmemiş ise, öğretim elemanı böyle

durumlarda anlayışlı davranmalı, öğrencilerine parçalarını değiştirme hakkını tanımalı ve bunu öğrencinin bilmesini sağlamalıdır.

Kimi zaman var olan materyaller, örneğin; öğrencinin severek çalışacağı bir metot, parçaya çalışmaya başlamadan önce teypten dinlenilmesi gibi, öğrencileri güdüleyici etki yaratabilirler (Uszler, 1990: 66). Verilen parçaya öğrenci çalışmaya başlamadan önce öğrencide merak uyandıracak sorular sormak, verilen eseri somut, gerçek olaylarla bağdaştırmaya çalışmak, daha önce öğretilen ve çalışılan eserlerle yeni verilen eser arasında ilişkiler kurmak, öğrencinin soru sormasını sağlamak öğrencinin derse karşı ilgisini arttıracak tutumlardır. “Bunun yanında öğrencinin hangi tür eseri hangi yöntemlerle çalışması gerektiği, ne kadar çalışıp ne zaman ara vermesi gerektiği, çalışmasının arkadaş ziyareti, telefon gibi sebeplerle bölünmesine karşı nasıl önlemler alacağı gibi konular anlatılmalıdır. Mümkünse öğrenci çeşitli zamanlarda çalışma sırasında kontrol edilmelidir” (Aytaç, 1999: 19). Böylece öğrenciye doğru çalışma alışkanlığı kazandırılabilir. Çünkü birçok öğrencinin çalıştığını zannederek bilinçsiz çalışma yüzünden piyano başında boşa zaman harcadığı da bilinmektedir.

Bunlara ek olarak; ders içinde oyun türü işlere yer verilmesi de öğrencileri güdüleyecektir. Örneğin farklı piyano dersi grubundaki öğrencileri karşılaştırarak ya da eğer dersler birebir gerçekleşiyorsa birkaç öğrenciyi birleştirerek ve bir grup oluşturup “konserde olduğumuzu düşünelim” diyerek küçük dinletiler yapmak öğrencileri derse karşı özendirilecektir. Birbirlerinin yanlışlarını görüp düzelterek ya da birbirlerine örnek olacaklar ve derste zamanın nasıl geçtiğinin farkına varmayacaklardır. Bütün bunlar ileriki zamanlarda yapılacak olan dinleti ve konserlere de bir hazırlık aşaması olacaktır. Çünkü; konser verecek olmak veya bir izleyici topluluğunun önüne çıkacak olmanın verdiği kaygı kişi üzerinde bir baskı oluşturur. Bu öyle bir baskıdır ki yoğunluğu kişiden kişiye değişir ve bazı kişiler bu baskının altında ezilirken bazıları da bundan kendilerini güdüleme yolunda yararlanabilir (İlhan, 1997). Öğretim elemanı öğrencinin bu kaygısını yenebilmesi için dinletiler düzenlemelidir. Öğrencilere danışarak onların en rahat şekilde çaldıkları ve zevk aldıkları bir ya da iki eseri dinleti için seçmelidir. Bu sayede

öğrenciler bir heyecan yaşasalar bile, ortaya bir şey koymak adına mutluluk duyabilir ve güdülenebilirler. Ancak, her şeye rağmen öğrenci isteksiz ise zorlanmamalı, baskı yapılmamalıdır ve bu etkinlik öğrencinin kendisini hazır hissedeceği ileriki yıllara bırakılmalıdır.

“Eser ve etüt seçiminde olduğu kadar uygun metot seçimi de önemlidir. Piyano eğitimcisi metot seçiminden önce amaçlarını ve öğretmeyi tasarladığı konuları saptamalı, daha sonra amaca en uygun metot için araştırma yapmalıdır” (Ekinci, 1998: 11). “Piyano eğitimcisi yıllarca bir tek metoda saplanıp kalmamalı, yeniliklere açık olmalı ve yalnızca bir metodu izlemek yerine, diğer metotlardan da yararlanmalıdır” (Çimen, 1995).

Bilişsel öğrenme yaklaşımları öğrencinin öğrenme sürecinin pasif bir ögesi olduğu anlayışını reddedip, tersine öğrencinin kendi öğrenmesine yön veren aktif bir katılımcı olduğu anlayışını benimsemektedir. Bu bağlamda bazı öğrenme kuramları öğrenmenin öğrenciler tarafından yönlendirilmesine özel bir önem vermektedir (Iran-Nejad, 1990). Kendi öğrenmesini yönlendiren öğrenciler kendi davranışlarını gözlerler ve onları düzeltmeye çalışırlar.

Öğrencilere serbest etkinlikler yardımıyla aktif olmak ve bir şeyler yapabileceğini hissettirmek şansı verilmediği ve öğrenme süresine fazla karışılıp, öğrencinin sürekli olarak değerlendirildiği bir ortamda öğrencinin özgürlük, yönlendiricilik gibi duyguları zedelenecek ve bu aşırı kontrol altında öğrenme güdüsü azalacaktır. Nitekim De Charms da Kişisel Nedenleme Kuramı’nda öğrencilere seçme şansı verilmesi gerektiğini belirtmiştir (Owens, 1981: 116).

Ders yapılan ortamda yapılacak olan küçük değişiklikler de (odaya çeşitli piyano resimleri ya da piyano çalan insanların, ünlü bestecilerin resimlerinin asılması, piyano çalışmaya özendirici güzel sözler ya da öğütler –Robert Alexander Schumann (1810-1856)’ın “Genç Müzisyenlere Öğütleri” gibi- asılması) öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bırakacaktır.

Bireysel çalgı eğitimi derslerinde öğrenciler birbirlerinin seviyelerini daha rahat görme ve takip etme olanağına sahiptirler. Öğrencileri birbirleriyle yarıştırmamanın güdüyü arttıracak görüşü yaygın olarak kabul edilse de, daha sonraki etkilere bakıldığında yarışmanın öğrencileri güdülemediği, tersine bazı öğrencilerin “nasılsa başaramam” diyerek yarışmaya, dolayısıyla öğrenmeye çalışmadığı, diğerlerinin ise bütün uğraşmalarına karşın kaybetmesi durumunda düş kırıklığı yaşadıkları gözlenmektedir. “Ayrıca, yarışma öğrenciler arasında kıskançlık, diğerinin başarısını engellemeye çalışma gibi olumsuz duyguların gelişmesine de yol açmaktadır. Öğrencilerin, küçük gruplar halinde birbirinin öğrenmesine yardım ederek çalıştıkları işbirlikli öğrenme ortamında bu olumsuzlukların önüne geçilebilir” (Ün Açıkgöz, 1996: 249). Bu nedenle; öğrencilerin çalışmalarını topluluk önünde sergileyebilecekleri küçük dinletiler düzenleyerek onları bir yarışma ve rekabet ortamının gerginliğinden uzaklaştırıp daha verimli bir öğrenme ve öğretme ortamı sağlanmaya çalışılmalıdır.

Öğretim elemanı öğrencilere anlamadıkları ya da takıldıkları bölümlerde ders dışı saatlerde dahi olsa gelip soru sorabileceklerini ve kendisinin de gerekli açıklamayı yapacağını belirtmesi öğrencilerin öğrenme süreci boyunca öğretim elemanı ile iletişim kurabileceklerini bilmelerini sağlar. Böyle bir diyalog ortamı oluşturulmaması ve öğrencinin söylediği herhangi bir fikir veya sorduğu herhangi bir soru karşısında kendisini kötü hissedebileceği bir cevapla karşılaşması halinde, öğrenci kendisine bir şey sorulmadığı sürece hiç konuşmama yolunu seçebilir. Bu durum öğrenci-öğretim elemanı arasında iletişimsizliğe yol açar ve ders hedeflerine çok daha zor ulaşılır.

Öğrenciyi derse ve piyano çalışmaya güdülemek için piyano çalmadan önce ve çalma esnasında öğrencinin kaslarının gevşemiş olması da önemli bir yer tutar. Bu ağrı, sızı, yorgunluk ve en önemlisi sakatlanmaları önlemek için mutlaka gereklidir. Tüm bunlar öğrenciye anlatılmalı, öğrenci bilinçlendirilmeli ve dolayısıyla yöntem ve tekniklere uygun çalmak için güdülenmelidir. Aksi takdirde birtakım teknik problemlerle karşılaşan öğrencinin güdülenmesi zor olacak ya da hiç olmayacaktır.

“Öğretim elemanı öğrencilerin başarı sağlayabilmelerinin onların beceri ve çabalarıyla ilgili olduğunu anlamalarına yardım etmeli, iyi düzenlenmiş bir öğrenme ortamı yaratarak bilinenden bilinmeyene, basitten karmaşığa, genelden özele gibi öğrenme kuramlarının gerçekleşmesine özen göstererek uygun yöntem ve teknikleri uygulamalıdır” (Ercan, 1998).

1.1. Problem Cümlesi

Öğrencilerin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesine yönelik olarak yukarıda yapılan açıklamalar ışığında araştırmanın problem cümlesi; “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki birinci sınıf öğrencilerinin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri nelerdir?” olarak saptanmıştır.

1.2. Alt Problemler

- a) Öğretim elemanı-öğrenci arasındaki iletişim ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- b) Derslerde öğretim elemanının öğrenciye karşı tutumu ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- c) Öğretim elemanlarının yaptığı olumlu ya da olumsuz eleştiriler ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- d) Öğretim elemanının ders dışında öğrencileriyle ilgilenme durumu ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- e) Piyano derslerindeki başarısızlıkların nedenleri ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- f) Piyano derslerinde öğretim elemanı eksikliği ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?

- g) Piyano derslerinde toplam ders saatleri ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- h) Piyano derslerindeki öğrenci sayısı ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- i) Fiziksel koşullar (ders işlenen ortam) ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- j) Piyano eğitimi için gerekli araç ve dokümanların yetersizliği ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- k) Öğrencinin amaçları (sınıfı geçebilmek, meslek hayatında piyanoyu iyi derecede kullanabiliyor olmak gibi) ile ilgili görüşleri nelerdir?
- l) Öğrencinin müzik çevresi ortamında bulunması ya da sık sık konser, resital veya müzikle ilgili diğer etkinlikleri izlemesi ile ilgili görüşleri nelerdir?
- m) Konser ya da dinleti, yani topluluk önünde çalmayı gerektiren etkinlikler ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- n) Yaşanan günlük sorunlar ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
- o) Piyano Eğitimi alan birinci sınıf öğrencilerinin kişisel profilleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki birinci sınıf öğrencilerinin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerini saptayarak genel bir değerlendirme yapmaya çalışmak olmuştur. Bu bakımdan bu araştırma önem taşımaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıf öğrencilerinin piyano derslerine karşı ilgilerine yönelik görüş, yaklaşım ve bakış açılarını belirlemek ve değerlendirmek açısından önem taşımaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı birinci sınıf piyano dersi öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Araştırma, müzik eğitimi öğrencilerinin piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve bu sorunları azaltma ya da yok etme konuları ile sınırlıdır.

1.6. Sayıtlar

1. Seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.
2. Örnekleme giren grubun ankette vereceği yanıtlar gerçeği yansıtmaktadır.
3. Veri toplama tekniği olarak kullanılan anket tekniği ve kaynak tarama bu araştırma için uygun niteliktedir.
4. Yöntem araştırma ve çalışma için uygun niteliktedir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini açıklanmaya çalışılmış ve ayrıca veri toplama teknikleri ve verilerin işlenmesi, çözümlenmesi hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

“Betimsel bir çalışma” niteliği taşıyan bu çalışmada, tarama modeli kullanılarak müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki birinci sınıf öğrencilerinin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri incelenmiştir.

Ayrıca müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki birinci sınıf öğrencilerinin derse karşı ilgilerine yönelik görüş, yaklaşım ve bakış açılarının saptanması, çalışmada belirtilen amaçların gerçekleşmesi için gerekli görülmüş ve bu nedenle anket yöntemine başvurulmuştur.

2.2. Evren

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dallarındaki birinci sınıf piyano öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3. Örneklem

Bu çalışmada örneklem grubunu, G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Malatya İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Öğretmenliği Anabilim Dalı birinci sınıf piyano eğitimi öğrencileri oluşturmaktadır.

2.4. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada veriler anket (bilgi toplama formu) yöntemiyle toplanmıştır. Söz konusu bilgi toplama formu Ek'de verilmiştir. Anket genelinde oluşturulan sorular iki başlık altında toplanmıştır. Bunlar:

- 1- Öğrencilere ait kişisel bilgiler ile,
- 2- Öğrencilere göre piyano eğitimine ilişkin durum saptamaya yönelik görüş, düşünce ve yönelimlerdir.

Tablo 2.4.1.'de ankette yer alan (bilgi toplama formu) soruların dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 2.4.1. Anket Sorularının Dağılımı

Kişisel Bilgiler	Durum Saptaması	Toplam
10	21	31

Anket (bilgi toplama formu) hazırlanırken alanla ilgili kişilerin görüşlerine başvurulmuş ve yapılan öneriler dikkate alınıp, uzman kanısına göre elde edilen sonuçlar değerlendirilerek bilgi toplama formlarına son şekli verilmiştir.

Bilgi toplama formunun ilk sayfasında araştırma konusuyla ilgili kısa bir açıklamada bulunulmuştur. Ayrıca, bilgi toplama formunun nasıl cevaplandırılacağına ilişkin bir açıklamaya da yer verilmiştir. Bilgi toplama formunu dolduranların araştırma konusuyla ilgili görüş ve yaklaşımlarını saptamak amacıyla yanıtlanması istenen otuz bir sorudan otuzu çoktan seçmeli, biri açık uçlu olarak düzenlenmiştir ve ankette toplam otuz bir soru yer almaktadır.

2.5. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Bilgi toplama formunu uygulamak için önce ilgili kurumlardan izin alınmış sonra uygulama örneğinde yer alan bölümlerde görevli öğretim elemanları yardımıyla anketler gerçekleştirilmiştir. Anketler değerlendirilmeden önce kontrol edilmiş ve değerlendirme bilgisayar ortamında yapılmıştır. Bu işlem için veriler bilgisayara elle işlenmiş ve elde edilen sonuçlar değerlendirilirken betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. Yan dağılımlarda ise, yalnızca frekans ve yüzdeler oranları kullanılmış, elde edilen bulgular tablolaştırılarak Bölüm III' de sunulmuştur.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma için toplanmış verilerin yöntem bölümünde belirtilen tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular, araştırma amaçlarına göre ele alınmış, önce öğrenci nitelikleri, sonra öğrencilerin piyano eğitimlerini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilecek olan etmenler ele alınarak elde edilen bulgular tablolaştırılmış ve yorumları yapılmıştır.

3.1. Kişisel Bilgiler

Bu alt bölümde örneklem grubunu oluşturan birinci sınıf öğrencilerinin belli kişisel nitelikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu niteliklerden, yaşları, mezun oldukları okul türleri, lisans eğitimi öncesi piyano eğitimi alıp almadıkları gibi bilgiler tablolar yardımıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

Tablo 3.1.1. Deneklerin Yaş Durumlarını Gösterir Dağılım

Yaş Grubu	Frekans (f)	Yüzde (%)
18 yaş	19	14,7
19 yaş	34	26,3
20 yaş	35	27,1
21 yaş	22	17,1
22 yaş	8	6,2
23 yaş ve üstü	11	8,6
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin yaşlarına ilişkin frekanslar(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.1.1.'de verilmiştir. Tablo-3.1.1. incelendiğinde; araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 35'i (%27,1) 20 yaşında, 34'ü (%26,3) 19 yaşında, 22'si (%17,1) 21

yaşında, 19'u (%14,7) 18 yaşında, 11'i (%8,6) 23 yaş ve üzerinde, 8' i de (%6,2) 22 yaşında olduğu görülmektedir.

Tablo-3.1.1'de yer alan deneklerin yaş durumları incelendiğinde %27,1 ve %26,3 ile öğrencilerin 20 ve 19 yaşlarında oldukları görülmektedir. Bu yaş grubu emsal öğrencilere paralellik göstermektedir. Diğer bir deyişle öğrencilerin yaklaşık 2/3'si normal öğrenim çağında bir yüksek öğrenime girmiş durumdadırlar. %17,1 (21 yaş) ve %6,2 (22 yaş)'si ise liseden mezun olduktan birkaç yıl sonra ancak üniversitede öğrenim görmeye hak kazanmışlardır. Öğrencilerin çok az bir sayısı ise (%8,6) sınıf düzeyine göre normal yaş grubunun üzerindedirler.

Tablo 3.1.2.Deneklerin Mezun Oldukları Okul Türünü Gösterir Dağılım

Okul Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	52	40,4
Genel Lise	62	48,0
Meslek Lisesi	15	11,6
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin mezun oldukları okul türüne ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.1.2.'de verilmiştir. Tablo-3.1.2.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 62'si (%48,0) Genel Lise'den, 52'si (%40,4) Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nden, 15'i (%11,6) Meslek Lise'sinden mezun olmuştur.

Tablo-3.1.2. incelendiğinde Müzik Eğitimi Bölümü'ne giren öğrencilerin büyük bir kısmının Genel Lise mezunu olduğu (%48,0), ancak %40,4'ünün ise Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olması dikkate alındığında Müzik Eğitimi Bölümü'ne Güzel Sanatlar Liselerinin kaynaklık ettiği gözden uzak tutulmamalıdır.

Tablo 3.1.3.Deneklerin Lisans Eğitiminden Önce Piyano Eğitimi Alıp Almamasını Gösterir Dağılım

Piyano Eğitimi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Almadım	63	48,1
Kısa Bir Süre Aldım	19	15,0
Yeterince Aldım	37	29,0
Kısa Süreli ve Aralıklarla Aldım	10	7,9
Toplam	129	100

Araştırma örneklemine alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin lisans eğitiminden önce piyano eğitimi alıp almadıklarına ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.1.3.'de verilmiştir. Tablo-3.1.2.'de görüldüğü gibi, araştırma örneklemine alınan 129 öğrencinin 63'ü (%48,1) lisans eğitiminden önce hiç piyano eğitimi almamış, 37'si (%29,0) lisans eğitiminden önce yeteri kadar piyano eğitimi almış, 19'u (%15,0) lisans eğitiminden önce kısa bir süre piyano eğitimi almış ve 10'u (%7,9) kısa süreli ve aralıklarla yetersiz miktarda piyano eğitimi almış olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo-3.1.3. incelendiğinde öğrencilerin %48,1'inin lisans öncesinde "hiç piyano eğitimi almadıkları" görülmektedir. Bu bulgu Tablo-3.1.2.'deki değerlere paralellik göstermektedir ve Tablo-3.1.2.'deki değerleri doğrulamaktadır. Bu durum ise bize genel liselerde öğrenim gören öğrencilerin bu bölüme gelmeden önce piyanoyla tanışmadıklarını göstermektedir.

Tablo 3.1.4.Deneklerin Piyano Eğitimine Başlama Aşamasını Gösterir Dağılım

Eğitim Aşaması	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim 1-5 Sınıflar Arası	1	0,8
İlköğretim 6-8 Sınıflar Arası	5	3,9
Ortaöğretim	57	44,2
Üniversite	64	51,1
Toplam	129	100

Araştırma örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano eğitimine hangi eğitim aşamasında başladığına ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.1.4.'de verilmiştir. Tablo-3.1.4.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 64'ü (%51,1) piyano eğitimine üniversitede, 57'si (%44,2) ortaöğretimde, 5'i (%3,9) ilköğretim 6.-8. sınıflar arasında ve 1'i (0,8) ise ilköğretim 1.-5. sınıflar arasında başlamıştır

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaklaşık yarısı piyano eğitimine üniversitede başlarken, %42,2'sinin ise ortaöğretimde başladıkları görülmektedir. Bu da öğrencilerin üniversitede müzik eğitimi görme konusunda bir ön hazırlık yaptıklarını düşündürmektedir. İlköğretim düzeyinde piyano eğitimi alanların sayısı ise yok denecek kadar azdır (6 öğrenci, %4,7). Oysa ideal olan Tablo-3.1.4.'deki değerlerin tersidir.

Tablo 3.1.5.a.Deneklerin Piyano Dışında Başka Bir Enstrüman Çalıp Çalmadıklarını Gösterir Dağılım

Enstrüman	f	%
Çalıyorum	124	96,1
Çalmıyorum	5	3,9

Tablo 3.1.5.b.Deneklerin Çaldıkları Enstrümanlara Göre Dağılımı

Enstrüman	Frekans (f)	Yüzde (%)
Keman	62	50,0
Bağlama	14	11,3
Yan Flüt	4	3,2
Viyola,Çello,Mandolin vb.	44	35,5
Toplam	124	100

Deneklere piyano dışında başka bir enstrüman çalıp çalmadığı sorulduğunda öğrencilerin 124'ü (%96,1) piyano dışında başka bir enstrüman çaldıklarını belirtmişlerdir. Piyano dışında başka bir enstrüman çalan 124 kişinin frekans(f) ve yüzdeleri(%) Tablo-3.1.5.b.'de verilmiştir.

Tablo-3.1.5.b.'de görüldüğü gibi,124 öğrencinin 62'si (%50,0) keman, 44'ü (%35,5) keman, bağlama ve yan flüt dışında bir enstrüman, 14'ü (%11,3) bağlama ve 4'ü (%3,2) yan flüt çaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo-3.1.5.b. incelendiğinde öğrencilerin %50,0'sinin keman, %11,3'ünün ise bağlama çaldıkları görülmektedir. Bu iki enstrümanın dışında kalanlarda ise çeşitlilik arz etmektedir. Bu durumun ise kültüre özgünlükten kaynaklandığı düşünülebilir.

Tablo 3.1.6.a.Ailede Müzikle Uğraşanların Olup Olmadığını Gösterir Dağılım

Müzikle Uğraşan Birey	f	%
Var	67	52,0
Yok	62	48,0

Tablo 3.1.6.b.Ailede Müzikle Uğraşanları Gösterir Dağılım

Aile Bireyleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Anne-Baba	15	22,4
Kardeşler	26	38,8
Diğer Aile Yakınları	26	38,8
Toplam	67	100

Deneklere aile ve yakın çevrede müzikle ilgilenen ya da uğraşan başka bireyler olup olmadığı sorulduğunda öğrencilerin 67'si (%52,0) ailesinde müzikle uğraşan en az bir bireyin olduğunu belirtmişlerdir. Ailesinde müzikle uğraşan en az bir bireyin olduğu 67 kişinin müzikle uğraşan aile bireylerinin yakınlık düzeylerine göre frekans(f) ve yüzdeleri(%) Tablo-3.1.6.b.'de verilmiştir.

Tablo-3.1.6.b.'de görüldüğü gibi, öğrenciler 67 aile yakınının 26'sının (38,8) kardeş, 26'sının (%38,8) anne-baba ve kardeş dışındaki diğer aile yakınları ve 15'inin (%22,4) anne-baba olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum gençlerin ana-

babalarından ziyade aile yakınlarından ve yaş bakımından kendilerine daha yakın olan kardeşlerinden daha fazla etkilendiklerini göstermektedir.

Tablo3.1.7.Deneklerin Geldikleri Yerleri Gösterir Dağılım

Gelinen Yer	Frekans (f)	Yüzde (%)
Üç Büyük İl	20	15,5
Üç Büyük İl Dışındaki Büyük Şehirler	36	27,9
Diğer İller	54	41,9
İlçe	17	13,2
Belde	2	1,5
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin geldiği yere ilişkin frekans ve yüzdeler Tablo-3.1.7.'de verilmiştir. Tablo-3.1.7.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 54'ü (%41,9) diğer illerden, 36'sı (%27,9) üç büyük il dışındaki büyük şehirlerden, 20'si (%15,5) üç büyük ilden (Ankara, İstanbul, İzmir), 17'si (%13,2) ilçeden ve 2'si (%1,5) beldeden geldiklerini belirtmişlerdir.

Tablo-3.1.7. incelendiğinde Müzik Eğitimi Bölümüne gelen öğrencilerin yaşadıkları yerlerin il ya da büyük şehirler olduğu görülmektedir. Bu bulgu müziğe olan eğilimin kırsal yörelerden ya da küçük yerleşim birimlerinden daha ziyade büyük yerleşim birimlerinde yaşayan insanlarda olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.1.8. Deneklerin Hoşlandıkları Müzik Türünü Gösterir Dağılım

Müzik Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Klasik Müzik	45	34,9
Türk Sanat Müziği	18	13,9
Türk Halk Müziği	29	22,5
Pop Müzik	11	8,5
Diğer Türler	26	20,2
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin hoşlandığı müzik türüne ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.1.8.'de verilmiştir. Tablo-3.1.8.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 45'i (%34,9) Klasik Müzik, 29'u (%22,5) Türk Halk Müziği, 26'sı (%20,2) Klasik Müzik, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Pop Müzik dışındaki müzik türlerini (Fantezi Müzik, Arabesk Müzik gibi), 18'i (%13,9) Türk Sanat Müziği ve 11'i (%8,5) Pop Müzik dinlemektedirler.

Tablo-3.1.8. incelendiğinde öğrencilerin %34,9'unun ilk sırada klasik müzikten hoşlandıkları, %22,5'inin ise Türk Halk Müziği'ni tercih ettikleri görülmektedir. Diğer müzik türlerini tercihleri arasında ise %13,9 ile Türk Sanat Müziği gelmektedir. Bu durum öğrencilerin dinledikleri ve hoşlandıkları müzik türünün öncelikle aldıkları eğitimin yönünde olduğunu ve yaşadıkları sosyal çevreden etkilendiğini göstermektedir.

3.2. Durum Saptama

Bu bölümde piyano eğitimi alan birinci sınıf öğrencilerinin dersten ve piyano çalgısından soğumaları ya da derse ve piyano çalgısına karşı ilgi ve isteklerinin artmasının nedenleri konusundaki görüş, yaklaşım ve bakış açılarını

belirten bulgulara yer verilmiş ve bu bulgular yorumlanarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Tablo 3.2.1.Piyano Dersinde Öğretim Elemanı-Öğrenci İlişisini Etkileyen Etmenleri Gösterir Dağılım

Sıra	Disiplin		Planlılık		Anlayış ve Hoşgörü		Kendini Açıkça İfade Edebilme		Hepsi	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
1.	25	24,0	11	10,7	71	61,2	20	19,2	2	12,5
2.	21	20,2	36	34,9	17	14,6	32	30,8	2	12,5
3.	27	26,0	40	38,8	14	12,1	17	16,3	2	12,5
4.	29	27,9	15	14,6	14	12,1	35	33,7	1	6,2
5.	2	1,9	1	1,0	0	0	0	0	9	56,3
TOPLAM	104	100	103	100	116	100	104	100	16	100

Bu soruya dereceli olarak cevap veren öğrenciler birinci sırada %61,2 ile anlayış ve hoşgörü, ikinci sırada %34,9 ile planlılığı, üçüncü sırada %26,0 ile disiplini, dördüncü sırada %33,7 ile kendini açıkça ifade edebilmeyi esas aldıklarını ve son sırada %56,3 ile sayılan özelliklerin hepsinin de piyano dersinde öğretmen-öğrenci ilişkisini etkileyen etmenler olarak etkili ve önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Müzik eğitiminde öğrenim gören ve lisans öncesinde büyük çoğunlukla piyano eğitimi almayan öğrenciler ders sorumlularından öncelikle anlayış ve hoşgörü (%61,2), planlılık (%34,9) ve kendini açıkça ifade edebilme (%33,7) ile disiplinin (%26,0) etkileşimde önemli rol oynadığını düşünmektedirler. Bu durum öğretim elemanının derslerini anlayış ve hoşgörüye dayalı bir ortamda planlı ve disiplinli bir şekilde olarak işlenmesini istenen bir hale getirmiştir.

Tablo 3.2.2.Deneklerin Başarısızlığa Bağladıkları Nedenleri Gösterir Dağılım

Başarısızlık Nedenleri	f	%
Kendimi Yeterince Yetenekli Bulmamam	7	5,4
Çalışmaya Yeterli Zaman Ayıramamam	98	75,9
Kendime Olan Güvensizliğim	31	24,0
Verilen Eserlerin Seviyemin Üzerinde Olması	18	13,9
Öğretmenimle Sağlıklı İletişim Kuramamam	24	18,6
Diğer	14	10,8

N=129

Araştırmaya alınan öğrencilerin 98'i başarısızlık nedeni olarak "çalışmaya yeterli zaman ayıramamayı", 31'i "kendine olan güvensizliği" ve 24'ü "öğretim elemanı ile sağlıklı iletişim kuramamayı" göstermişlerdir.

Tablo-3.2.2. incelendiğinde öğrencilerin %75,9'unun kendilerini başarısız olarak görmektedir, ancak bu başarısızlığı çalışmaya yeterli zaman ayıramamaya bağlamaktadır. Diğer bir ifade ile piyano eğitimi diğer derslere ayrılan zaman gibi görülmemelidir. Çünkü bu dersten başarı normalden daha fazla çalışma zamanı ayırma ile olanaklıdır. Başarısızlığa etken olan bir diğer neden ise bireyin kendisine karşı duymuş olduğu güvenin yetersizliğidir. Bu bulgu ise literatürdeki bilgilere paralellik göstermektedir. "Beklenti-değer ve Öz-Yeterlilik Kuramlarında belirtildiği gibi öğrenciler kendilerini yetersiz buluyorlarsa, yani öğrenemeyeceklerine inanıyorlarsa öğrenmeye çalışmazlar, dolayısıyla güdüsüzdürler" (Ün Açıkgöz, 1996: 243).

Tablo 3.2.3.Dersteki Motivasyonu Etkileyen Unsurları Gösterir Dağılım

Sıra	A		B		C		D		E		F		G	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.	24	21,1	31	25,9	53	43,4	7	6,1	8	7,0	0	0	3	9,1
2.	22	19,3	30	25,0	36	29,5	16	13,9	12	10,4	4	3,6	1	3,0
3.	34	29,8	28	23,3	18	14,7	19	16,5	11	9,6	9	8,1	0	0
4.	20	17,5	15	12,5	8	6,6	21	18,3	36	31,3	16	14,4	1	3,0
5.	7	6,1	11	9,2	4	3,3	29	25,2	28	24,3	28	25,2	3	9,1
6.	6	5,3	4	3,3	3	2,5	20	17,4	17	14,8	54	48,7	3	9,1
7.	1	0,9	1	0,8	0	0	3	2,6	3	2,6	0	0	22	66,7
TOPLAM	114	100	120	100	122	100	115	100	115	100	111	100	33	100

A- Yetenek, B- Öğretim Elemanı, C- Heves / İstek, D- Endişe / Korku, E- Fiziksel Koşullar (Ders İşlenen Ortam), F- Ödüllendirme, G- Hepsi

Öğrenciler dersteki motivasyonu birinci ve ikinci derecede etkileyen unsurun heves / istek ve öğretim elemanı, üçüncü derecede ise yetenek olduğunu belirtmektedirler. Ayrıca fiziksel koşullar da göz ardı edilemeyecek bir faktördür. Literatürde belirtildiği üzere öğrenmede öğretmen önemli bir modeldir (Ün Açıköz, 1996: 239). Bu bilgi araştırma bulgusuna paralellik göstermektedir.

Tablo 3.2.4.Piyano Derslerinde Karşılaşılan En Belirgin Sorunları Gösterir Dağılım

Piyano Dersi İle İlgili Sorunlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gerekli Araç ve Materyallerin Eksikliği	28	23,7
Öğretmenle Sağlıklı İletişim Kuramama	13	11,0
Öğrenme Güçlüğü Yaşama	17	14,4
Gerekli Örnekleri Dinleyememe	8	6,8
Piyanonun Çalmaya Uygun Olmayışı (Akort, bakım-onarım gibi)	28	23,7
Öğretim Elemanı Eksikliği vb.	24	20,4
Toplam	118	100

Bu soruyu araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinden 118'i cevaplamıştır. Bu öğrencilerin piyano derslerinde karşılaştıkları en belirgin soruna ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.4.'de verilmiştir. Tablo-3.2.4.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 28'i (%23,7) gerekli araç ve materyallerin eksikliğini, 28'i (%23,7) piyanonun çalmaya uygun olmayışını (akort, bakım-onarım gibi), 24'ü (%20,4) öğretim elemanı eksikliğini, piyano çalgısını sevmemesini, önceden öğrenmiş olduğu teknik hataları ve derste aşırı derecede heyecanlanıp çalabileceğini bildiği halde çalamayacağı korkusu taşıyarak çalamamayı, 17'si (%14,4) öğrenme güçlüğü, 13'ü (%11,0) öğretmenle sağlıklı iletişim kuramamayı ve 8'i (%6,8) gerekli örnekleri dinleyememeyi piyano derslerinde karşılaşılan en belirgin sorun olarak belirtmişlerdir.

Öğrenciler belirgin sorun olarak %23,7 ile gerekli araç ve materyallerin eksikliği ile mevcut bulunan ancak ders yapmaya ya da çalışmaya uygun olmayan piyanoları belirtmişlerdir. Bu durum ise öğrencilerin üçüncü sırada belirttikleri öğrenme güçlüğüne kaçınılmaz kılmaştır. Bu bakımdan bölümlerde gerekli araç ve materyallerin tamamlanması için gayret gösterilmesi ve mevcut piyanoların gerekli görülen zamanlarda düzenli olarak bakım ve onarımının yapılmasının sağlıklı bir ders ve çalışma ortamı yaratılması açısından önem taşıdığı anlaşılmaktadır.

Tablo 3.2.5.Piyano Dersine Hazırlanmak İçin Gerekli Ortam ve Materyal Bulma Konusundaki Sıkıntıyı Gösterir Dağılım

Materyal Bulup Bulmama Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	85	65,9
Hayır	44	34,1
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano dersine hazırlanmak için gerekli ortam ve materyal bulma konusunda sıkıntı yaşayıp yaşamadıklarına ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.5.'de verilmiştir. Tablo-3.2.5.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 85'i (%65,9) piyano dersine hazırlanmak için gerekli ortam ve materyal bulma konusunda sıkıntı yaşadıklarını, 44'ü (%34,1) ise bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3.2.6.Ders Dışında Öğretim Elemanının Öğrencinin Sorunlarıyla İlgilenme Durumunu Gösterir Dağılım

İlgi Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Her zaman	35	27,1
Ara Sıra	40	31,0
Çok Az	13	10,1
Hiç	30	23,3
Paylaşmak İstemeyenler	11	8,5
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin ders dışında öğretmeninin sorunlarıyla ilgilenme durumuna ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.6.'da verilmiştir. Tablo-3.2.6.'da görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 40'ı (%31,0) piyano öğretmeninin ders dışında sorunlarıyla ara sıra ilgilendiğini, 35'i (%27,1) her zaman ilgilendiğini, 30'u (%23,3) hiç ilgilenmediğini, 13'ü (%10,1) çok az ilgilendiğini ve 11'i (%8,5) piyano eserleri dışında öğretmen ile bir konuşma yapmadıklarını ya da kendisinin sorunlarını öğretmeni ile paylaşmak istemediğini belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %31,0'ı ilk sırada ders sorumlularının ders dışında kendileriyle "ara sıra" ilgilendiklerini ifade etmelerini ilginç bir bulgudur. Diğer bir deyişle öğretim elemanlarının 1/3'i öğrenciyi kendi haline bırakmaktadır. Bu da öğrenmeyi güçleştirmektedir. Öğretim elemanlarının 1/3'e yakın bir kısmının ise öğrencileriyle "her zaman" ilgilendikleri belirtilmiştir. Ancak öğrencileriyle "hiç" ilgilenmeyen (%23,3) öğretim elemanlarının varlığı da düşündürücüdür.

Tablo 3.2.7.Deneklerin Ders Sorumlusundan Beklentilerini Gösterir Dağılım

Sıra	Ders İşleyiş Yöntemi		İlgisi		Bilgi Aktarımı		Disiplin Anlayışı		Hepsi	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
1.	29	22,8	48	39,0	34	27,4	11	8,9	7	22,6
2.	44	34,6	34	27,7	35	28,2	11	8,9	0	0
3.	40	31,5	29	23,6	41	33,1	13	10,6	1	3,2
4.	12	9,5	11	8,9	13	10,5	81	65,9	5	16,1
5.	2	1,6	1	0,8	1	0,8	7	5,7	18	58,1
TOPLAM	127	100	123	100	124	100	123	100	31	100

Tablo-3.2.7. incelendiğinde öğrencilerin piyano dersi sorumlusundan beklentilerinin ilk sırasında %39,0 ile ilgi, ikinci sırada %34,6 ile ders işleyiş yönteminin değişmesi, üçüncü sırada %33,1 ile bilgi aktarım şeklinin değişmesi, dördüncü sırada %65,9 ile disiplin anlayışının değişmesini bekledikleri ve son sırada ise %58,1 ile öğrencilerin isteklerinin bu sayılan özelliklerin hepsini içerdiği görülmektedir.

Bu durum öğretim elemanlarının öğrencilere karşı daha ilgili olmasını ve ders işleme yönteminde dersi daha etkili hale getirecek yöntemler kullanmasını (verilen eseri kendi çalarak tanıttıktan sonra farklı yorumlarını bant kaydından dinletmek, eserin hangi döneme ait olduğunu, o dönemin özelliğini ve eserin formunu incelemek gibi) gerektirmektedir.

Tablo 3.2.8.Piyano Eğitiminde Öğrenci-Öğretim Elemanı Arasındaki İlişkiyi Gösterir Dağılım

İlişki Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Saygıya Dayalı	23	17,8
Sevgiye Dayalı	13	10,1
Anlayış ve Hoşgörüyeye Dayalı	86	66,7
Hepsi	7	5,4
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin birebir gerçekleştirilen piyano eğitimi derslerinde öğretmen ile olan ilişkinin nasıl olması gerektiğine ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.8.'de verilmiştir. Tablo-3.2.8.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 86'sı (%66,7) öğretmen ile olan ilişkisinin anlayış ve hoşgörüyü dayalı, 23'ü (%17,8) saygıya dayalı, 13'ü (%10,1) sevgiye dayalı ve 7'si (%5,4) bu özelliklerin tümünün olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin öğretim elemanlarından beledikleri davranışların başında %66,7 ile anlayış ve hoşgörü gelmektedir. İkinci sırada ise %17,8 ile saygı istenmektedir. Öğrenci-öğretim elemanı arasındaki iletişim konusunda öğrenci bir eksiklik olduğunu hissetmektedir.

Tablo 3.2.9. Bir Yıllık Piyano Eğitimi Süresince Kazanılan Davranışların Önem Derecesini Gösterir Dağılım

Özellikler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Piyano Çalgısının İlerideki Meslek Hayatında Olan Önemi Anlama	33	25,6
Piyanonun Çok Yönlü Bir Çalgı Olarak Kullanılabilirliğini Öğrenme	18	14,0
Düzenli ve Disiplinli Çalışmanın İlerlemede Büyük Etkisi Olması	24	18,6
Öğretmenin Sürekli Yüreklenmesi İle Daha Hızlı İlerleme Kaydetme	6	4,6
Piyanoya Başlangıç İçin Gerekli Olan Temel Davranışları Kavrama (Duruş, Tutuş, Parmak, El ve Bileklerin Doğru Konumu)	27	20,9
Seviyeye Uygun Küçük Yapıtları Çalabilme / Deşifre Edebilme	21	16,3
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin yaklaşık bir yıllık piyano eğitimi süresince öğrencinin kendine göre kazandığı özelliklerden önem sıralamasına ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.9.'da verilmiştir. Tablo-3.2.9.'da görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan

129 öğrencinin 33'ü (%25,6) piyano çalgısının ilerideki meslek hayatında olan önemini anlamayı, 27'si (%20,9) piyanoya başlangıç için gerekli olan temel davranışları kavramayı (duruş, tutuş, parmak, el ve bileklerin doğru konumu), 24'ü (%18,6) düzenli ve disiplinli çalışmanın ilerlemeye büyük etkisi olduğunun bilincine varmayı, 21'i (%16,3) seviyeye uygun küçük yapıtları çalabilmeyi/deşifre edebilmeyi, 18'i (%14,0) piyanonun çok yönlü bir çalgı olarak kullanılabilirliğini öğrenmeyi ve 6'sı (%4,6) öğretmenin sürekli yönlendirmesi ile daha hızlı ilerleme kaydetmeyi piyano eğitimi süresince kazanılan özelliklerin en önemlisi olarak görmüştür.

Tablo-3.2.9. incelendiğinde birinci sırada öğrencilerin piyanonun mesleki hayatlarındaki önemini anladıkları görülmektedir. İkinci sırada ise piyanoya başlangıç için gerekli olan temel davranışları kavradıkları, üçüncü sırada ise çalgılarında ilerleyebilmeleri için düzenli ve disiplinli çalışmanın gerekliliğine inandıkları görülmektedir. Öğrencilerin mesleki yaşantılarında piyano çalgısını ne ölçüde ve nasıl kullanacaklarını anlamış olmaları ve piyanoya başlangıç için temel davranışları kavramaları istenen ve beklenen bir bulgudur.

Tablo 3.2.10.Piyano Dersine Ayrılan Zamanın Yeterliliğini Gösterir Dağılım

Ayrılan Durumu	Zamanın	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yeterli		28	21,7
Kısmen Yeterli		54	41,9
Yeterli Değil		47	36,4
Toplam		129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano dersine ayrılan zamanın yeterliliğine ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.10'da verilmiştir. Tablo-3.2.10'da görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 54'ü (%41,9) piyano dersine ayrılan zamanın

kısmen yeterli olduğunu, 47'si (36,4) yeterli olmadığını ve 28'i (%21,7) yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo-3.2.10 incelendiğinde öğrencilerin %41,9'u piyano dersine ayrılan zamanı kısmen yeterli, %36,4'ü ise yetersiz bulmaktadır. Bu bulgunun sonucu öğrencilerin başarısız olduğunu bize düşündürmektedir. Çünkü Tablo-3.2.10'da görüleceği üzere öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%78,3) çalışmaya yeterli zaman ayıramamaktan ve bu yüzden başarısız olmaktan yakınmışlardır. Bu da her iki sonucu doğrular nitelikte bir durumdur.

Tablo 3.2.11.Piyano Derslerinin Kaçar Kişiyile Yapıldığını Gösterir Dağılım

Dersteki Durumu	Öğrenci	Frekans (f)	Yüzde (%)
Birebir		62	48,1
İki Öğrenci İle Birlikte		11	8,5
Üç Öğrenci İle Birlikte		22	17,0
Grupla		30	23,3
Cevapsız		4	3,1
Toplam		129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano derslerinin kaçar kişiyile yapıldığına ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.11.'de verilmiştir. Tablo-3.2.11.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 62'si (%48,1) piyano derslerini birebir, 30'u (%23,3) grupla, 22'si (%17,0) üç öğrenci ile birlikte, 11'i (%8,5) iki öğrenci ile birlikte işlediklerini belirtmiş ve 4'ü (%3,1) bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Tablo-3.2.11. incelendiğinde ilk sırada %48,1 ile piyano dersinin birebir yapıldığı, ikinci sırada ise %23,3 ile grupla yapıldığı ifade edilmiştir. Etkin ve verimli bir piyano eğitiminin ise ancak 1-3 kişilik gruplarla olacağını düşündükleri

anlaşılmaktadır. Oysa araştırmaya katılanların yaklaşık 1/4'i bu ders eğitiminin dörtten fazla kişiyle yapılan grupla olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 3.2.12.Piyano Öğretiminde Karşılaşılan En Belirgin Sorunu Gösterir Dağılım

Piyano Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bölümdeki Piyano Sayılarının Yetersizliği	78	60,0
Ders İşlenen Ortamın Yetersizliği / Düzensizliği	4	3,2
Kaynak Yetersizliği (Nota, Metot vb.)	6	4,8
Öğretim Elemanı Sayısının Yetersizliği	14	11,0
Hepsi	27	21,0
Toplam	129	100

Araştırmanın örneklemine alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano öğretiminde karşılaşılan en belirgin soruna ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.12'de verilmiştir. Tablo-3.2.12'de görüldüğü gibi, araştırma örneklemine alınan 129 öğrencinin 78'i (%60,0) bölümdeki piyano sayılarının yetersizliğini, 27'si (%21,0) sayılan özelliklerin hepsini, öğretmenle iletişimsizliği, eski derslerde öğrenilen tekniğin yanlış yerleşmesini ve bunun düzeltilmesinin zor olmasını, zamanın yetersiz olmasını, 14'ü (%11,0) öğretim elemanı sayısının yetersizliğini, 6'sı (%4,8) kaynak yetersizliğini (nota, metot, metronom vb.) ve 4'ü (%3,2) ders işlenen ortamın yetersizliğini ya da düzensizliğini piyano öğretiminde karşılaşılan en belirgin sorun olarak belirtmişlerdir.

Tablo-3.2.12. incelendiğinde öğrencilerle piyano öğretiminde karşılaşılan en belirgin sorunun %60,0 ile piyano yetersizliği olduğu görülmektedir. Ders araç ve gerecinin olmayışı elbette öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyecektir. Ancak ekonomik yetersizlik ya da güçsüzlük nedeniyle oldukça pahalı olan bu çalgının okullarda olmayışı önemli bir sorun olarak ortadadır.

Tablo 3.2.13.Piyano Çalma Başarısını Olumlu Yönde Etkileyen Faktörleri Gösterir Dağılım

Sıra	A		B		C		D		E	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
1.	9	8,5	7	6,7	37	34,3	65	58,6	3	11,5
2.	24	22,6	29	27,9	33	30,6	21	18,9	0	0
3.	31	29,3	39	37,5	21	19,4	13	11,7	1	3,9
4.	41	38,7	29	27,9	17	15,7	11	9,9	2	7,7
5.	1	0,9	0	0	0	0	1	0,9	20	76,9
TOPLAM	106	100	104	100	108	100	111	100	26	100

A- Zaman Yeterliliği, B- Kendinden Büyük Bir Performans Beklemek, C- Öğretmeni Sevmek ve Sürekli Destek Olduğuna İnanmak, D- Piyano Çalışma İsteği, E- Hepsisi

Tablo-3.2.13. incelendiğinde öğrencilerin piyano çalma başarılarını olumlu yönde etkileyen faktörlerin ilk sırasında %58,6 ile piyano çalma isteği yer almaktadır. Bu bulgu Tablo-3.2.3.'deki bulgulara paralellik göstermektedir. Bu durumun da araştırmanın iç geçerliliği hakkında araştırmacıya çok önemli bir destek sağladığı düşünülebilir. İkinci sırada %30,6 ile öğretmeni sevme ve sürekli destek olduğuna inanma, üçüncü sırada %37,5 ile kendinden büyük bir performans bekleme, dördüncü sırada %38,7 ile zaman yeterliliği ve son sırada ise %76,9 ile diğer seçeneklere atıfta bulunulduğu görülmektedir.

Tablo 3.2.14.Piyano Eğitiminde Amaçlanan Noktayı Gösterir Dağılım

Özellikler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sınıfı Geçebilecek Derecede Piyano Çalmak	17	13,2
Yetenek ve Çalışma Disiplini Oranında Gelebileceği En Son Noktaya Gelmek	48	37,2
Öğretmenlik Mesleğinde Piyano Çalgısını Etkili Bir Şekilde Kullanabilir Düzeyde Olmak	50	38,8
Piyanoyu Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanabilmek	11	8,5
Hepsi	3	2,3
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano eğitiminde amaçladığı noktaya ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.14'de verilmiştir. Tablo-3.2.14.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 50'si (%38,8) öğretmenlik mesleğinde piyano çalgısını etkili bir şekilde kullanılabilir düzeyde olmayı, 48'i (%37,2) yetenek ve çalışma disiplini oranında gelebileceği en son noktaya gelmeyi, 17'si (%13,2) sınıfı geçebilecek derecede piyano çalmayı, 11'i (%8,5) piyanoyu bir eşlik çalgısı olarak kullanabilmeyi ve 3'ü (%2,3) bu sayılan özelliklerin hepsini piyano eğitiminde amaçladıkları nokta olarak belirtmişlerdir.

Öğrencilerin ilk sırada %38,8'inin öğretmenlik mesleğini yaparken piyanoyu etkin bir şekilde kullanmayı hedefledikleri, ikinci sırada ise (%37,2) tüm performanslarına ulaşmayı arzuladıkları görülmektedir. Bu bulgu gençlerin kendilerini geleceğe daha iyi bir şekilde hazırladıklarının işaretidir.

Tablo 3.2.15.Piyano Dersini Verimsiz Kılacak Faktörlere İlişkin Dağılım

Yaklaşım	Frekans (f)	Yüzde (%)
Verilen Ödevi Sevmemek	19	14,7
Öğretmeni Aşırı Disiplinli Bulmak	24	18,6
Parçaya Nasıl Çalışılacağını Bilememek	19	14,7
Çalgıyı Sevmemek	18	14,0
Derse Yeterince Hazırlanmamış Olmak	40	31,0
Çalışmaya Uzun Süre Ara Vermek	9	7,0
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano dersinden soğutabilecek en olumsuz yaklaşıma ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.15.'de verilmiştir. Tablo-3.2.15.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 40'ı (%31,0) derse yeterince hazırlanmamış olmayı, 24'ü (%18,6) öğretmeni aşırı disiplinli bulmayı, 19'u (14,7) verilen ödevi sevmemeyi, 19'u (%14,7) parçaya nasıl çalışacağını bilememeyi, 18'i (%14,0) çalgıyı sevmemeyi ve 9'u (%7,0) uzun süre piyano çalışmaya ara vermeyi

(tatil gibi), hakkettiği notu alamamayı piyano dersinden soğutabilecek en olumsuz yaklaşım olarak belirtmişlerdir.

Öğrenciler etkin olarak piyano çalmayı olumsuz etkileyen faktörlerin başında %31,0 ile derse yeterince hazırlanmamış olmayı göstermektedirler. Bu bulgu beklentiler doğrultusundadır ve doğaldır. Ayrıca öğretmen tutumu da öğrenmede etkin bir faktördür. Bunlara ilave olarak verilen çalışma parçasını sevmemek ya da parçaya nasıl çalışılacağını bilmemek de diğer nedenler arasında yer almaktadır.

Tablo 3.2.16. Topluluk Önünde Piyano Çalma Düşüncesinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisini Gösterir Dağılım

Topluluk Önündeki Performans Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Daha Çok Motive Eder	16	12,4
Korkutur	24	18,6
Çalışmaya Özendirir	22	17,1
Bir Ölçüde Heyecanlandırır	54	40,9
Etkilemez	7	5,4
Kendine olan güveni artar	6	4,6
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin topluluk önünde piyano çalma (dinleti ya da konser gibi) düşüncesinin etkisine ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.16.'da verilmiştir. Tablo-3.2.16.'da görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 54'ü (%41,9) topluluk önünde piyano çalma düşüncesinin bir ölçüde heyecanlandığını, 24'ü (%18,6) korktuğunu, 22'si (%17,1) çalışmaya özendirdiğini, 16'sı (%12,4) daha çok motive ettiğini, 7'si (%5,4) etkilemediğini ve 6'sı (%4,6) kendine olan güveni arttıracığını ve gururlandıracağını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin topluluk önünde piyano çalmaları onlarda heyecan yarattığını ifade ettiği görülmektedir. Bu durum öğrenme açısından gereklidir; çünkü bir

ölçüde duyulan kaygı genel uyarılmışlık düzeyini artırır, o da öğrenme eğrisini yükseltmektedir (Morgan, 1980: 78,79). Ayrıca %17,1'lik değer ise bu düşünceyi doğrulamakta, hatta pekiştirmektedir.

Tablo 3.2.17.Dersi Sevmeye Etken Olabilecek Unsurları Gösterir Dağılım

Piyano Dersini Sevip Sevmeme Durumu	f	%
Evde Sürekli Bir Müzik Ortamının Olması	50	38,7
Sık Sık Konserlere Gitme ya da Televizyondan İzleme	54	41,8
Daha Önceki Öğrenim Hayatında Müzik Dersini Sevme	56	53,4
Çalgı Çalabiliyor Olmaktan Dolayı Çevreden Gördüğü İlgi	49	37,9
Daha Önceki Öğrenim Hayatında Müzik Öğretmenini Sevme	13	10,0

N=129

Araştırma örneğine giren ve anketi cevaplayan 129 öğrencinin %53,4'ü piyano dersini sevmesine etken olarak daha önceki öğrenim hayatında müzik dersini ve öğretmenini sevmesini göstermiştir. Öğrencilerin %41,8'i ise sık sık konserlere gitmeyi, üçüncü sırada %38,7 ile evde sürekli bir müzik ortamının olmasını ve dördüncü sırada ise %37,9 ile çalgı çalabiliyor olmaktan dolayı çevreden gördüğü ilgiyi dersi sevmeye etken olarak göstermişlerdir.

Bu bulgular bize müzik eğitiminin modelden öğrenildiğini ve taklit edildiğini göstermektedir. Gerek sınıf, gerekse salon ve gerekse de ev ortamı birlikte düşünüldüğünde tek ortak noktayı müziği icra edenlerin varlığı oluşturmaktadır. Bu da bireyi etkilemekte ve yönlendirmektedir.

Tablo 3.2.18.Ders Öncesi Günlük Yaşantıda Karşılaşılan Aksaklıkların Dersteki Başarıyı Etkileme Oranını Gösterir Dağılım

Özellikler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Olumlu ya da Olumsuz Hiçbir Şekilde Etkilemez	6	4,0
Kısmen Olumsuz Yönde Etkiler	56	43,0
Tamamen Olumsuz Yönde Etkiler	40	31,7
Dersi Yapamayacak Derecede Etkiler ve Derse Girmez	19	15,0
Dersi Yapamayacak Derecede Etkiler Ama Derse Girer	8	6,3
Toplam	129	100

Araştırma örneğine alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin piyano dersi öncesi günlük yaşantılarında karşılaştıkları aksaklıkların (uykusuzluk, ailevi problemler, okul veya arkadaşlarla yaşanan sorunlar vb.) dersteki başarılarını ne oranda etkilediğine ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.18.'de verilmiştir. Tablo-3.2.18.'de görüldüğü gibi, araştırma örneğine alınan 129 öğrencinin 56'sı (%43,0) piyano dersi öncesi günlük yaşantılarında karşılaştıkları aksaklıkların (uykusuzluk, ailevi problemler, okul ve arkadaşlarla yaşanan sorunlar vb.) dersteki başarılarını kısmen olumsuz yönde etkilediğini, 40'ı (%31,7) tamamen olumsuz yönde etkilediğini, 19'u (%15,0) dersi yapamayacak derecede etkilediğini ve derse girmediğini, 8'i (%6,3)dersi yapamayacak derecede etkilediğini fakat buna rağmen derse girdiğini,6'sı (%4,0) olumlu ya da olumsuz hiçbir şekilde etkilemediğini belirtmişlerdir.

Tablo-3.2.18. incelendiğinde günlük yaşamda karşılaşılan aksaklıkların dersteki başarıyı olumsuz olarak etkilediğini söyleyenlerin oranı %43,0 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu orana yakın bir değerde olan grup ise (%31,7) “tamamen olumsuz yönde etkiler” diye bu görüşü desteklemektedir. Genel olarak ifade etmek gerekir ise öğrencilerin 3/2'si aynı görüşte birleşmektedirler. Bu durum günlük yaşamda karşılaşılan aksaklıkların çalgı eğitimine olumsuz olarak yansıdığını göstermektedir.

Tablo 3.2.19.Öğretim Elemanı Tarafından Derse Ve Piyanoya Karşı Psikolojik Yönden Rahatlatacak Teknik Ve Yöntemler Bakımından Bilgilendirilmeye Duyulan İhtiyacı Gösterir Dağılım

Duyulan İhtiyaç	Frekans (f)	Yüzde (%)
Büyük Ölçüde	60	46,1
Kısmen	24	18,8
İhtiyaç Duymama	11	8,6
Her Zaman	31	24,2
Cevapsız	3	2,3
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin ders öğretmeni tarafından kendisinin derse ve piyanoya karşı psikolojik yönden rahatlatılacak teknik ve yöntemler bakımından bilgilendirilmeye ne ölçüde ihtiyaç duyduklarına ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.19.'da verilmiştir. Tablo-3.2.19.'da görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 60'ı (%46,1) öğretmen tarafından derse ve piyanoya karşı psikolojik yönden rahatlatılacak teknik ve yöntemler bakımından bilgilendirilmeye duydukları ihtiyacın büyük ölçüde olduğunu, 31'i (%24,2) her zaman olduğunu, 24'ü (%18,8) kısmen olduğunu, 11'i (%8,6) ihtiyaç duymadığını belirtmiş ve 3'ü (%2,3)bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo-3.2.19. incelendiğinde öğrencilerin yarıya yakını öğretim elemanının ders ve piyanoya karşı rahatlatıcı türde teknik ve yöntemlerle yaklaşmasının onları büyük ölçüde rahatlattığını ifade etmişlerdir. Eğitim ve öğretimde bu durum beklenen ve arzu edilendir. Çünkü öğrenmeyi olumlu yönde etkiler.

Tablo 3.2.20.Öğretmenin Olumlu Ya Da Olumsuz Eleştirilerinin Dersteki Başarıyı Etkileme Oranını Gösterir Dağılım

Etkileme Oranı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Olumlu	50	38,8
Kısmen Olumlu	51	39,5
Etkisi Olmaz	7	5,4
Olumsuz	21	16,3
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin öğretmenlerin olumlu ya da olumsuz eleştirilerinin dersteki başarılarını ne ölçüde etkilediğine ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.20.'de verilmiştir. Tablo-3.2.20.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 51'i (%39,5) öğretmenlerin olumlu ya da olumsuz eleştirilerinin dersteki başarısını kısmen olumlu, 50'si (%38,8) tamamen olumlu, 21'i (%16,3) olumsuz yönde etkilediğini ve 7'si (%5,4) etkisinin olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo-3.2.20. incelendiğinde öğretmen tutumunun öğrencileri yakından etkilediği görülmektedir. Örneğin olumlu (%78,3) yaklaşımın olumsuz (%16,3) yaklaşımdan daha fazla etkilediği ortadadır. Bu da bize bireyin gelişmesinde olumsuz yönlerinden ziyade olumlu yönlerinin pekiştirilmesi halinde öğrenme ve becerinin kazandırılacağına bir kanıttır. Tıpkı öğrenmede cezadan ziyade ödülün etkili olduğu gibi.

Tablo 3.2.21. Bulunulan Yerdeki Müzikle İlgili Etkinlikleri Takip Etme Oranını Gösterir Dağılım

Etkinlikleri Takip Edip Edememe	Frekans (f)	Yüzde (%)
Büyük Ölçüde Takip Etme	34	26,0
Kısmen Takip Etme	29	22,5
Olanak Sağlandıkça Takip Etme	54	42,1
Bulunduğu Yerde Bu Türden Bir Etkinliğin Olmamasından Dolayı Takip Edememe	7	5,5
Hiç Takip Etmeme	5	3,9
Toplam	129	100

Araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin bulunduğu yerdeki konser, resital ve diğer müzikle ilgili etkinlikleri ne ölçüde takip ettiklerine ilişkin frekans(f) ve yüzdeler(%) Tablo-3.2.21.'de verilmiştir. Tablo-3.2.21.'de görüldüğü gibi, araştırma örnekleme alınan 129 öğrencinin 54'ü (%42,1) buldukları yerdeki konser, resital ve diğer müzikle ilgili etkinlikleri olanak sağlandıkça takip ettiklerini, 34'ü (%26,0) büyük ölçüde takip ettiklerini, 29'u (%22,5) kısmen takip ettiklerini, 7'si (%5,5) bulunduğu yerde bu türden bir etkinliğin olmamasından dolayı takip edemediklerini ve 5'i (%3,9) hemen hemen hiçbir şekilde takip etmediklerini belirtmişlerdir.

Tablo-3.2.21. incelendiğinde öğrencilerin %42,1'i olanaklar ölçüsünde buldukları yerdeki müzik etkinliklerini izlemeye çalıştıklarını, 26,0'sı ise büyük ölçüde takip ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu bulgular öğrencilerin almış oldukları eğitime ilişkin tutumlarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Konu eğitim açısından ele alındığında öğrencilerin motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu da söylenebilir. Bu da araştırmanın hedeflediği durum saptaması yapma, bir diğer deyişle mevcut durumu ortaya koyma açısından temel bir göstergedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu son bölümünde bir önceki bölümde açıklanan bulgular ve yorumlardan yola çıkarak elde edilen sonuçlar verilmiş ve ayrıca söz konusu sonuçlar göz önüne alınarak Müzik Öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi alan birinci sınıf öğrencilerinin piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi konusunun etkin bir yapıya kavuşturulabilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

4.1. Sonuçlar

Araştırma bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlar aşağıya çıkartılmıştır:

1. Öğrenciler ilk sırada %61,2 ile anlayış ve hoşgörüyü, ikinci sırada ise %34,9 ile planlılığı piyano eğitiminde etkileşimi kolaylaştırıcı unsur olarak düşünmektedirler.
2. Öğrenciler piyano dersi sorumlusundan ilk olarak %39,0 ile ilgi, ikinci olarak %34,6 ile ders işleyiş yönteminin değiştirilmesini beklemektedirler.
3. Öğrencilerin %66,7'si öğretim elemanlarından anlayış ve hoşgörü beklemektedir.
4. Öğrencilerin %78,3'ü öğretmenin olumsuz tutumundan ziyade olumlu tutumundan daha fazla etkilendiklerini ifade etmişlerdir.
5. Öğrencilerin %43,4'ü piyano dersini sevmeye etken olarak daha önceki öğrenimleri sırasında gördükleri müzik dersini ve öğretmenlerini göstermişlerdir.
6. Öğrencilerin %23,3'ü ders sorumlularının ders dışında kendileriyle "hiç" ilgilenmediklerini, diğer %27,1'i ise "her zaman" ilgilendiklerini belirtmişlerdir.

7. Öğrencilerin %75,9'u çalışmaya yeterli zaman ayıramamayı, %24,0'ü ise kendine olan güvensizliği başarısızlığın nedeni olarak göstermişlerdir.
8. Öğrenciler dersteki motivasyonu etkileyen faktörleri birinci ve ikinci sırada istek / heves ve öğretmen olarak ifade etmişlerdir.
9. Öğrenciler derse yeterince hazırlanmamış olmayı (%31,0) dersi verimsiz kılan en önemli neden olarak görmektedirler.
10. Öğrenciler piyano çalma başarısını olumlu yönde etkileyen faktör olarak ilk sırada %58,6 ile piyano çalma isteğini göstermişlerdir. Bu bulgu ise Tablo-3.2.7.'deki bulgulara paralellik göstermektedir.
11. Öğretim elemanlarının derse ve piyano çalmaya karşı rahatlatıcı türden teknik ve yöntemler kullanması, öğrencilerin %46,1'ini büyük ölçüde memnun etmiştir.
12. Öğrencilerin %36,4'ü piyano dersine ayrılan zamanı yeterli bulmamaktadır.
13. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı (%48,1) piyano eğitiminin birebir, 1/5'i ise (%23,3) grupla yapıldığını belirtmişlerdir.
14. Piyano derslerine hazırlanmak için gerekli ortam ve materyal bulma konusunda öğrencilerin %65,9'u sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir.
15. Öğrenciler piyano derslerinde karşılaşılan en belirgin sorun olarak gerekli araç ve materyallerin eksikliğini (%23,7) ya da mevcutların ders yapmaya elverişli olmayışını (%23,7) göstermişlerdir.
16. Piyano öğretiminde karşılaşılan en belirgin sorun %60,0 ile çalgı (piyano) sayısının azlığıdır.
17. Öğrencilerin %25,6'sı bir yıllık piyano eğitimi sırasında piyanonun mesleki hayatlarındaki önemini anladıklarını belirtmişlerdir.
18. Öğrencilerin piyano eğitiminden amaçladıkları son nokta %38,8 ile öğretmenlikleri sırasında piyanoyu etkin bir şekilde kullanmayı istemeleridir.
19. Öğrencilerin %42,1'i yaşadıkları ya da buldukları yerdeki müzik etkinliklerini izleme isteminde olduklarını ifade etmişlerdir.
20. Topluluk önünde piyano çalma düşüncesi %40,9 oranındaki öğrenciyi heyecanlandırmaktadır.
21. Öğrencilerin %96,0'sı günlük yaşantıda karşılaşılan aksaklıkların ders başarısını olumsuz yönde etkilediğini ifade etmişlerdir.

22. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %53,4'ünün yaşları 19-20 arasında, %8,6'sının ise 23 yaşın üzerindedir..
23. Müzik Eğitimi Bölümü'ne kaydolun öğrencilerin %48,0'i Genel Lise, %40,4'ü ise Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarıdır.
24. Öğrencilerin %48,1'i lisans eğitiminden önce hiç piyano eğitimi almamışlardır. Bu grubu Genel Lise mezunları oluşturmaktadır.
25. Öğrencilerin %51,1'nin üniversitede, %42,2'nin ise ortaöğretimde piyano eğitimine başladıkları görülmektedir. Piyano eğitimine ilköğretimde başlayanların sayısı ise (%4,7) yok denecek kadar azdır.
26. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %50,0'si keman, %11,3'ü ise bağlama çalmaktadır.
27. Öğrencilerin %38,8'inin kardeşlerinin ya da diğer aile yakınlarının müzikle uğraştığı görülmektedir. Anne-babaların yüzdesi ise 22,4'dür.
28. Öğrencilerin %85,3'ü büyük şehir ya da şehir merkezinden gelmektedir.
29. Öğrencilerin sırasıyla Klasik Müzik (%34,9), Türk Halk Müziği (%22,5) ve Türk Sanat Müziği'nden (%13,9) hoşlandıkları görülmektedir.

4.2. Öneriler

Araştırma bulguları sonucunda elde edilen verilere dayalı olarak geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur:

1. Küçük yerleşim birimlerinde de müzik etkinliklerine yer verilmelidir.
2. Öğretim elemanları öğrencilerine anlayış ve hoşgörüyle yaklaşmalı, böylece onların derse daha büyük istekle katılmalarını ve çalışmalarını sağlamalıdır.
3. Öğretim elemanı öğrencinin piyano çalgısına ve derse karşı istek ve heves duyması için hoşgörü sınırlarını zorlamalıdır.
4. Müzik Eğitimi Bölümlerinde bulunan piyano çalgılarının sayısı artırılmalı ve mevcut bulunanların düzenli aralıklarla bakım ve onarımı yapılmalıdır.

5. Öğretim elemanları öğrencilerinin sorunlarıyla ilgilenmek için (haftanın belirli bir günü danışmanlık saati olarak ayrılması gibi) zaman ayırmalı ve onların öğrenme güçlüklerini aşmaları için yardımcı olmalıdırlar.
6. Lisans programlarında yer alan piyano derslerinin ya saatleri artırılmalı ya da öğrencilerin seçmeli piyano dersi alması sağlanmalıdır.
7. Piyano dersleri mümkün olduğunca az sayıdaki gruplarla ya da birebir yapılmalı, bunu gerçekleştirmek için de öğretim elemanı ve malzeme sayısı artırılmalıdır.
8. Okullardaki piyanoların sayıca yetersizliği giderilmelidir.
9. Öğrencinin psikolojik gelişimine bağlı olarak düzeyine uygun eserler ödev olarak verilmeli ve eserin nasıl çalışılacağı hakkında öğretim elemanı öğrenciyi bilgilendirmelidir.
10. Genç kuşakları etkilemek ve onların müziğe ilgi duymasını istiyor isek gerek dersin içeriğine gerek verilmesine önem verilmelidir.
11. Öğrenciler olumsuz duygularla yüklü iseler o durumda ya ders yapılması ertelenmeli ya da derste söz konusu psikolojik sorunların giderilmesine yönelik çözümler aranmalıdır.
12. Öğretim elemanı derse ve piyano çalmaya karşı rahatlatıcı türde teknik ve yöntemlerle öğrencilere yaklaşmalı ve böylece onların derse güdülenmesini sağlamalıdır.
13. Öğrencilerin beceri kazanmaları açısından olumsuz yönlerinden ziyade olumlu yönleri öne çıkartılmalı, desteklenmeli ve pekiştirilmelidir.
14. Bulunulan yerde herhangi bir müzik etkinliği olması halinde öğrencilerin bu etkinliği izlemeleri sağlanmalıdır ve öğrenci motivasyonunun canlı tutulmasına gayret gösterilmelidir.
15. Eğitim çevrelerinde yararlı olacağı düşüncesiyle bu araştırmanın diğer sınıflara da uygulanarak kapsamlı bir doktora çalışması olarak yapılması önerilmektedir.
16. Bu araştırmanın piyano çalgısı dışında diğer çalgılara da uygulandığı takdirde yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

AGAY, Denes. (1981). **Teaching Piano**. New York: Yorktown Music Pres.

AYDIN, Mustafa. (1993). **Eğitim Denetimi**. Ankara: PEGEM Yayın No: 4.

AYTAÇ, Arman. (1999). **G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Bölümünde Öğrencilerin Piyano Eğitimlerine Geç Yaşta Başlamalarından Dolayı Karşılaştıkları Psikolojik ve Teknik Problemler İle Çözüm Önerileri**. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

BAŞARAN, İ. Ethem. (1991). **Örgütsel Davranış**. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

BAYMUR, Feriha. (1993). **Genel Psikoloji**. İstanbul: İnkılap ve Aka Basımevi.

BROPHY, J. (1987). *Synthesis of Research On Strategies For Motivating Students To Learn*. **Educational Leadership**, 45.

ÇİMEN, Gül. (1995). *Piyano Başlangıç Metotlarına Genel Bakış*. **Orkestra Dergisi**, (258), 27.

EKİNCİ, Hatice. (1998). **Piyano Eğitimine Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Başlayan Öğrencilerin Birinci Yıl Öğretim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ERCAN, Nevhiz. (1998). *Yetişkinlerde Piyano Eğitimi, Karşılaşılan Sorunlar ve Bazı Çözüm Önerileri*. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 18 (2). 151-154.

İLHAN, Mine. (1997). *Konser Kaygısı Üzerine*. **Ve Müzik Dergisi**, (2).

İNCEOĞLU, Metin. (1985). **Güdüleme Yöntemleri**. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Basın-Yayın Yüksekokulu Basımevi.

İRAN-NEJAD, A. (1990). *Active and Dynamic Self Regulation of Learning Processes*. **Review of Educational Research**, (4), 573-602.

MASLOW, Abraham H. (1970). **Motivation and Personality**. Second Edition. New York: Harper-Row Publishers.

MORGAN, Clifford T. (1980) **Psikolojiye Giriş Ders Kitabı**. (Çevirenler: Prof.Dr. Hüsnü Arıcı, Prof.Dr. Işık Savaşır, Doç.Dr. Olcay İmamoğlu), Ankara: Meteksan Ltd. Şti.

OWENS, Robert G. (1981). **Organizational Behaviour In Education**. Second Edition. Englewood Cliffs, Prentice: Hall International Inc.

ÖNER, Nejla, A. Le Compte. **Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri, El Kitabı**. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, No:333.

ROBBİNS, Stephen. (1994). **Örgütsel Davranışın Temelleri**. (Çev. Sevgi Ayşe Öztürk), Eskişehir: Etam A.Ş.

SÖNMEZ, Veysel. (1999). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**. Ankara: Anı Yayıncılık.

T.D.K., Türkçe Sözlük, 1988.

TEVRÜZ, Suna. (1996). **Endüstri ve Örgüt Psikolojisi**. Ankara: 72TDFO Ltd. Şti.

TOBİN, K. (1987). *The Role of Wait-Time In Higher Level Cognitive Learning*. **Review of Educational Research**, 69-95.

UÇAN, Ali. (1997). **Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar - İlkeler – Yaklaşımlar.** Ankara: Adalet Matbaası.

USZLER, Marianne, S. GORDON, E. MACH. (1990). **The Well-Tempered Keyboard Teacher.** New York: A Division of Macmillan, Inc.

ÜN AÇIKGÖZ, Kamile. (1996). **Etkili Öğrenme ve Öğretme.** İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

EK

BİLGİ TOPLAMA FORMU

Bu bilgi toplama formu ile; *“Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ğrencilerinin Piyano Eğitiminde Başarıyı Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”* konulu yüksek lisans tezi için veri toplanması amaçlanmıştır. Yapılacak araştırmanın amacı, öğrencilerin piyano dersini sevmeleri ve piyano eğitiminin daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktır.

Gerek bilgi toplama formu, gerekse kişisel bilgiler formu ile elde edilecek veriler sadece bu araştırma için kullanılacak,başka amaç için kullanılmayacak ve veriler araştırmacı dışındaki başka kişi ya da kurumlara açık tutulmayacaktır. Yer alan bilgi toplama formlarını içtenlikle yanıtalamanız ve gerçek durumu yansıtacak değerli katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Arş.Gör.İlgım Kılıç

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Müzik Eğitimi Anasanat Dalı

Yüksek Lisans ğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1- Yaşınız (Lütfen belirtiniz.)

- a) 18 b) 19 c) 20 d) 21 e) 22
 f) Başka:.....

2- Daha önce mezun olduğunuz okul:

- a) Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
 b) Genel Lise
 c) Meslek Lisesi (.....)
 d) Başka:.....

3- Lisans Eğitimi öncesi piyano eğitimi aldınız mı?

- a) Hiç almadım.
 b) Kısa bir süre aldım.
 c) Yeterince aldım.
 d) Başka:.....

4-Piyano eğitimine hangi eğitim aşamasında başladınız?

- a) Okul öncesi
 b) İlköğretim 1.-5. sınıflar arası
 c) İlköğretim 6.-8. sınıflar arası
 d) Ortaöğretim (Lise, Meslek Lisesi vb.)
 e) Üniversite

5- Piyano dışında başka bir enstrüman çalıyor musunuz?

- a) Evet çalıyorum.
 b) Hayır çalmıyorum.

6- Dördüncü soruya verdiğiniz cevap “evet” ise, hangi enstrümanı çalıyorsunuz?

- a) Keman
 b) Bağlama
 c) Yan Flüt
 d) Başka:.....

7- Aile ve yakın çevrenizde müzikle ilgilenen ya da uğraşan başka bireyler var mı?

- a) Evet
 b) Hayır

8- Yedinci soruya verdiğiniz yanıt “evet” ise, ailenizden kim ya da kimler müzikle uğraşmaktadır?

.....

9- Geldiğiniz yer?

- a) Üç büyük il (İstanbul/Ankara/İzmir)
 b) Üç büyük il dışındaki büyük şehirlerden
 c) Diğer İller
 d) İlçe
 e) Belde
 f) Köy
 g) Mezra

10- Hangi tür müziği dinlemekten hoşlanıyorsunuz?

- a) Klasik müzik
 b) Türk Sanat Müziği
 c) Türk Halk Müziği
 d) Pop Müzik
 e) Başka:.....

BİLGİ FORMUNU DOLDURMAYA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Bilgi Formunda yer alan soruların bazılarının yanıtlanmasında sizden tek cevaplama yapmanız beklenirken bazı soruların yanıtlanmasında ise seçenekler arasında tercih yapmanız istenmektedir. Bu nedenle, ilgili soruları yanıtlarken soru kökünde yer alan ifadeyi esas alarak seçeneklerden size en uygun olanının hizasına (X) işareti koyunuz.

Yardım ve katkılarınız için teşekkürler...

Araştırmacı
Arş.Gör.İlgım Kılıç

ANKET SORULARI

1- Size göre; piyano derslerinizde öğretmeninizle ilişkinizi etkili kıldığını düşündüğünüz ifadeleri önem sırasına göre numaralandırınız.

- a) Disiplin
- b) Planlılık
- c) Anlayış ve hoşgörü
- d) Kendini açıkça ifade edebilme
- e) Başka:.....

2-Bir başarısızlık durumunda, başarısızlığınızı aşağıdaki seçeneklerden hangisine bağlıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- a) Kendimi yeterince yetenekli bulmamam
- b) Çalışmaya yeterli zaman ayıramamam
- c) Kendime olan güvensizliğim
- d) Verilen eserlerin seviyemin üzerinde olması
- e) Öğretmenimle sağlıklı iletişim kuramamam
- f) Başka:.....

3-Derse olan motivasyonunuzu etkilediğini düşündüğünüz unsurları önem sırasına göre işaretleyiniz. (Lütfen öncelik sırasına göre 1'den 7'ye kadar numara veriniz.)

- a) Yetenek
- b) Öğretmen
- c) Heves / İstek
- d) Endişe / Korku
- e) Fiziksel Koşullar (Ders İşlenen Ortam)
- f) Ödüllendirme
- g) Başka:.....

4-Piyano dersleri sırasında karşılaştığınız en belirgin sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Gerekli araç ve materyallerin eksikliği
- b) Öğretmenimle sağlıklı iletişim kuramama
- c) Öğrenme güçlüğü yaşama
- d) Gerekli örnekleri dinleyememe
- e) Piyanonun çalmaya uygun olmayışı (Akort, bakım-onarım gibi)
- f) Diğer:.....

5-Piyano dersine hazırlanmak için gerekli ortam ve materyal bulma konusunda sıkıntı yaşıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

6-Ders dışında öğretmeniniz sorunlarınızla ilgileniyor mu?

- a) Her zaman ilgileniyor.
- b) Ara sıra ilgileniyor.
- c) Çok az ilgileniyor.
- d) Hiç ilgilenmiyor.
- e) Başka:.....

7-Piyano öğretmeninizden beklentilerinizin size göre önem sırası nasıldır? (Lütfen önem sırasına göre 1'den 5'e kadar numara veriniz.)

- a) Ders işleyiş yöntemi (Mesleki Formasyonu)
- b) İlgisi
- c) Bilgi aktarımı
- d) Disiplin anlayışı
- e) Başka (Varsa lütfen belirtiniz):.....

8- Birebir gerçekleştirilen piyano eğitimi derslerinde öğretmen ile olan ilişkiniz sizce nasıl olmalı?

- a) Saygıya dayalı
- b) Sevgiye dayalı
- c) Anlayış ve hoşgörüyeye dayalı
- d) Başka (Varsa lütfen belirtiniz):.....

9- Yaklaşık bir yıllık piyano eğitiminiz süresince kazandığınız özelliklerden size göre en önemlisi aşağıdakilerden hangisidir? (Sadece bir seçeneği cevaplayınız)

- a) Piyano çalgısının ilerideki mesleki hayatımda olan önemini anlamam
- b) Piyanonun çok yönlü bir çalgı olarak kullanılabilirliğini öğrenmem
- c) Düzenli ve disiplinli çalışmanın ilerlememde büyük etkisi olması
- d) Öğretmenin beni sürekli yüreklendirmesi ile daha hızlı ilerleme kaydetmem
- e) Piyanoya başlangıç için gerekli olan temel davranışları kavramam (Duruş, tutuş, parmak, el ve bileklerin doğru konumu)
- f) Seviyeme uygun küçük yapıtları çalabilmem / deşifre edebilmem

10- Piyano dersine ayrılan zaman öğrenmeniz için yeterli mi?

- a) Yeterli
- b) Kısmen yeterli
- c) Yeterli değil
- d) Başka (Varsa lütfen belirtiniz):.....

11- Piyano dersleriniz kaçar kişiyle yapılıyor?

- a) Birebir
- b) İki öğrenci ile birlikte
- c) Üç öğrenci ile birlikte
- d) Grupla
- e) Başka (Varsa lütfen belirtiniz):.....

12- Piyano öğreniminde karşılaştığınız en belirgin sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Bölümdeki piyano sayılarının yetersizliği
- b) Ders işlenen ortamın yetersizliği / düzensizliği
- c) Kaynak yetersizliği (Nota, metot vb.)
- d) Öğretim elemanı sayısının yetersizliği
- e) Başka:.....

13- Piyano çalma başarınızı olumlu yönde etkileyen faktörleri önem sırasına göre belirtiniz. (Lütfen önem sırasına göre 1'den 5'e kadar numara veriniz.)

- a) Zaman yeterliliği
- b) Kendimden büyük bir performans beklemek
- c) Öğretmeni sevmek ve sürekli destek olduğuna inanmak
- d) Piyano çalışma isteği
- e) Başka:.....

14- Piyano eğitiminde amaçladığınız nokta aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sınıfı geçebilecek derecede piyano çalmak
- b) Yetenek ve çalışma disiplini oranında gelebileceğim en son noktaya gelmek
- c) Öğretmenlik mesleğimde piyano çalgısını etkili bir şekilde kullanabilir düzeyde olmak
- d) Piyanoyu bir eşlik çalgısı olarak kullanabilmek
- e) Başka (Varsa lütfen belirtiniz):.....

15- Sizi piyano dersinden soğutabilecek en olumsuz yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Verilen ödevi sevmemek
- b) Öğretmeni aşırı disiplinli bulmak
- c) Parçayı nasıl çalışacağımı bilememek
- d) Çalgıyı sevmemek
- e) Derse yeterince hazırlanmamış olmak
- f) Başka:.....

16- Topluluk önünde piyano çalmak (dinleti ya da konser gibi) düşüncesi sizi nasıl etkiler?

- a) Daha çok motive eder
- b) Korkutur
- c) Çalışmaya özendirir
- d) Bir ölçüde heyecanlandırır
- e) Etkilemez
- f) Başka:.....

17- Sizce dersi sevmeye etken olabilecek unsurlar aşağıdakilerden hangileridir?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- a) Evde sürekli bir müzik ortamının olması
- b) Sık sık konserlere gitmem ya da TV'den izlemem
- c) Daha önceki öğrenim hayatımda müzik dersini sevme
- d) Çalgı çalabiliyor olmamdan dolayı çevremden gördüğüm ilgi
- e) Daha önceki öğrenim hayatında müzik öğretmenini sevme

18- Piyano dersi öncesi günlük yaşantınızda karşılaştığınız aksaklıklar (uykusuzluk, ailevi problemler, okul veya arkadaşlarla yaşanan sorunlar vb.) dersteki başarınızı ne oranda etkiler?

- a) Olumlu ya da olumsuz, hiçbir şekilde etkilemez
- b) Kısmen olumsuz yönde etkiler
- c) Tamamen olumsuz yönde etkiler
- d) Dersi yapamayacak derecede etkiler ve derse girmem
- e) Başka:.....

19- Ders öğretmeniniz tarafından sizi derse ve piyano çalmaya karşı psikolojik yönden rahatlatacak teknik ve yöntemler bakımından bilgilendirilmeye ne ölçüde ihtiyaç duyuyorsunuz?

- a) Büyük ölçüde
- b) Kısmen
- c) İhtiyaç duymuyorum
- d) Her zaman ihtiyaç duyuyorum
- e) Diğer:.....

20- Öğretmeninizin olumlu ya da olumsuz eleştirilerinin dersteki başarınızı ne ölçüde etkilediğini düşünmektесiniz?

- a) Tamamen olumlu yönde etkiler
- b) Kısmen olumlu yönde etkiler
- c) Etkisi olmaz
- d) Olumsuz etkiler
- e) Diğer:.....

21- Bulduğunuz yerdeki konser, resital ve diğer müzikle ilgili etkinlikleri ne ölçüde takip ediyorsunuz?

- a) Büyük ölçüde takip ediyorum
- b) Kısmen takip ediyorum
- c) Olanak sağlandıkça takip ediyorum
- d) Bulduğum yerde bu türden bir etkinlik yok, takip edemiyorum
- e) Diğer:.....

